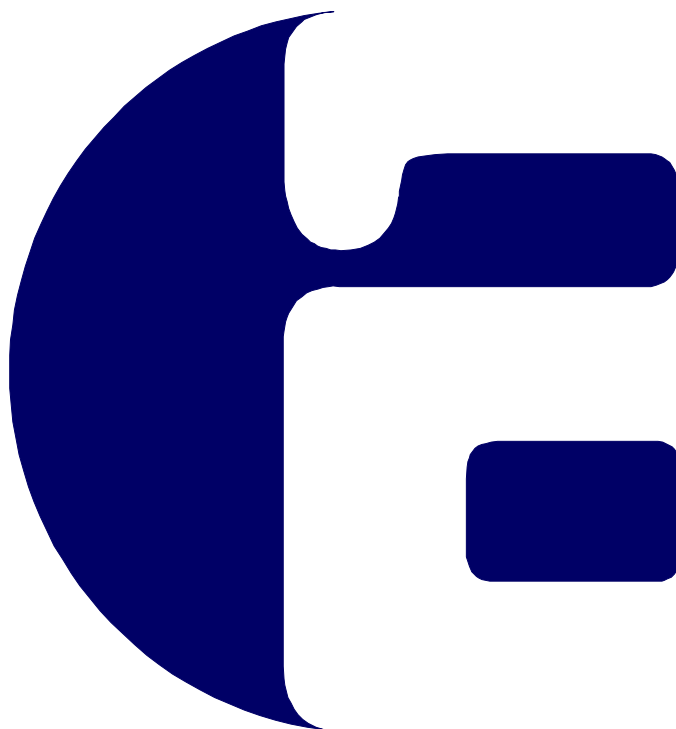

ARCUS Spółka Akcyjna

www.arcus.pl

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
Arcus Spółka Akcyjna
za okres od 01 stycznia do 31 grudnia 2017

Warszawa, 27 kwietnia 2018 roku

Spis treści

1	DANE DOTYCZĄCE ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO GRUPY KAPITAŁOWEJ ARCUS	4
1.1	Wybrane dane finansowe	4
1.2	Zasady przyjęte do przeliczania danych finansowych	4
1.3	Sprawozdanie z sytuacji finansowej	5
1.4	Sprawozdanie z zysków i strat	6
1.5	Sprawozdanie z całkowitych dochodów	6
1.6	Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	7
1.7	Sprawozdanie ze zmian w kapitale	8
2	INFORMACJA DODATKOWA O PRZYJĘTYCH ZASADACH (POLITYCE) RACHUNKOWOŚCI ORAZ INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE.....	9
3	Informacje podstawowe	9
4	ZASADY RACHUNKOWOŚCI	13
4.1	Podstawa sporządzenia informacji finansowych	13
4.2	Oświadczenie o zgodności	13
4.3	Nowe zasady rachunkowości oraz interpretacje Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej.	13
4.4	Szacunki i osądy	14
5	OPIS WAŻNIEJSZYCH ZASTOSOWANYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI	15
5.1	Podstawa konsolidacji	15
5.2	Wartość firmy	15
5.3	Wartości niematerialne	16
5.4	Rzeczowe aktywa trwałe	16
5.5	Aktywa finansowe	17
5.6	Zapasy	23
5.7	Należności handlowe i pozostałe	23
5.8	Utrata wartości aktywów	23
5.9	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	24
5.10	Kapitał własny	24
5.10.1	Kapitał podstawowy	24
5.10.2	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej.....	24
5.10.3	Zyski zatrzymane.....	24
5.11	Kredyty i pożyczki	24
5.12	Zobowiązania handlowe i pozostałe	24
5.13	Rezerwy	25
5.14	Transakcje w walutach obcych	25
5.15	Leasing	25
5.16	Sprawozdanie z całkowitych dochodów	26
5.17	Rachunek zysków i strat	26
5.18	Przychody	26
5.19	Przychody finansowe i koszty finansowania zewnętrznego	26
5.20	Podatek dochodowy	26
6	PRZYCHODY I WYNIKI SEGMENTÓW	27
6.1	Segmenty operacyjne	27
7	STRUKTURA PRZYCHODÓW	28
8	KOSZTY WEDŁUG RODZAJÓW	29
9	POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	29
10	POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE.....	29

11	PRZYCHODY FINANSOWE	30
12	KOSZTY FINANSOWE	30
13	PODATEK DOCHODOWY	30
14	ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ	30
15	RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	31
16	WARTOŚCI NIEMATERIALNE	32
17	WARTOŚĆ FIRMY Z KONSOLIDACJI.....	33
18	AKTYWA FINANSOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY	33
19	NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE	33
20	ZAPASY	33
21	NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE.....	34
22	ŚRODKI PIENIĘŻNE.....	34
23	SKONSOLIDOWANY KAPITAŁ WŁASNY	34
24	KAPITAŁ ZAPASOWY Z EMISJI AKCJI POWYŻEJ ICH WARTOŚCI NOMINALNEJ	35
25	ZYSKI ZATRZYMANE.....	35
26	REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA	36
27	ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE.....	36
28	ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE I POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	36
29	ZOBOWIĄZANIA I NALEŻNOŚCI W WALUTACH OBCYCH.....	37
30	ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	37
31	NABYCIE PODMIOTU ZALEŻNEGO	41
32	UMOWY KREDYTOWE I LEASINGOWE	42
33	DOTACJE	42
34	TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	43
35	WYNAGRODZENIA	43
36	ZESTAWIENIE ORAZ OBJAŚNIENIE RÓŻNIC POMIĘDZY DANYMI UJAWNIONYMI W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM I DANYCH PORÓWNYWALNYCH	43
37	Zatrudnienie.....	44
38	POZYCJE POZABILANSOWE	44
39	ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM	44
40	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM.....	44
40.1	Ryzyko walutowe	44
40.2	Ryzyko stopy procentowej	44
40.3	Ryzyko kredytowe	44
40.4	Ryzyko związane z posiadanymi aktywami finansowymi	45
40.5	Ryzyko związane z płynnością	45
41	ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	45
42	KLASY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	45

1 DANE DOTYCZĄCE ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO GRUPY KAPITAŁOWEJ ARCUS

1.1 Wybrane dane finansowe

Lp.	WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
		rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
I	Przychody ze sprzedaży produktów	141 676	121 029	33 377	27 660
II	Zysk (strata) z działalności operacyjnej	3 593	-4 410	847	-741
III	Zysk (strata) przed opodatkowaniem	4 115	-5 512	969	-1 008
IV	Zysk (strata) netto z konsolidacji	403	-5 220	95	-1 260
V	Zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	1 266	-5 512	298	-1 193
VI	EBITDA	6 566	-443	1 547	-101
VII	Całkowite dochody ogółem	403	-5 512	95	-1 260
VIII	Całkowite dochody przypadające na akcjonariuszy jednostki dominującej	1 266	-5 220	298	-1 193
IX	Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	5 875	3 765	1 384	860
X	Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-1 962	-756	-462	-173
XI	Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-3 191	-6 309	-746	-1442
XII	Zmiana stanu środków pieniężnych	744	-3 300	175	-754
XIII	Zysk (strata) netto i rozwodniony zysk (strata) netto na jedną akcję przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej (w złotych/ EUR na akcję)	0,17	-0,71	0,04	-0,16
		stan na 31.12.2017	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2017	stan na 31.12.2016
XIV	Aktywa razem	114 378	102 114	27 423	23 082
XV	Zobowiązania długoterminowe	22 002	8 204	5 275	1 854
XVI	Zobowiązania krótkoterminowe	45 412	46 794	10 888	10 577
XVII	Kapitał własny	46 963	47 116	11 260	10 650
XVIII	Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	43 615	42 640	10 457	9 638
XIX	Kapitał zakładowy	732	732	176	172
XX	Średnia ważona liczba akcji	7 320 000	7 320 000	7 320 000	7 320 000
XXI	Wartość księgowa i rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję przypadająca akcjonariuszom jednostki dominującej (w złotych/EUR na akcję)	5,96	5,83	1,43	1,32

1.2 Zasady przyjęte do przeliczania danych finansowych

Dane finansowe w EUR zostały przeliczone według następujących zasad:

- poszczególne pozycje aktywów i pasywów – według kursu na dzień 31.12.2017 – 4,1709 zł/EUR, 31.12.2016 - 4,424 zł/EUR, 31.12.2015 - 4,2615 zł/EUR
- poszczególne pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych – po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną kursów określonych przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień każdego miesiąca roku:
  - za okres od 01 stycznia 2017 do 31 grudnia 2017: 4,2447 zł/EUR
  - za okres od 01 stycznia 2016 do 31 grudnia 2016: 4,3757 zł/EUR
  - za okres od 01 stycznia 2015 do 31 grudnia 2015: 4,1848 zł/EUR

1.3 Sprawozdanie z sytuacji finansowej

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

Aktywa

	Nota	stan na 31.12.2017	stan na 31.12.2016
AKTYWA TRWAŁE			
Rzeczowe aktywa trwałe	15	3 532	4 348
Wartości niematerialne	16	7 757	7 348
Wartości firmy z konsolidacji	17	13 826	13 808
Należności długoterminowe	19	6 357	7 681
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		4 413	7 743
<u>Razem</u>		<u>35 885</u>	<u>40 928</u>
AKTYWA OBROTOWE			
Zapasy	20	9 281	9 964
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	21	66 936	49 667
Udzielone pożyczki		452	476
Środki pieniężne	22	1 824	1 080
<u>Razem</u>		<u>78 493</u>	<u>61 186</u>
AKTYWA RAZEM		114 378	102 114

Pasywa

	Nota	stan na 31.12.2017	stan na 31.12.2016
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej			
Kapitał akcyjny	23	732	732
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	24	37 631	37 631
Pozostałe kapitały zapasowe		143	143
Zyski zatrzymane	25	5 110	4 134
<u>Razem</u>		<u>43 616</u>	<u>42 640</u>
Udziały nie dające kontroli		3 347	4 476
<u>Kapitał własny razem</u>		<u>46 963</u>	<u>47 116</u>
Zobowiązania długoterminowe			
Rezerwy na podatek odroczonego		4 877	4 528
Rezerwy na zobowiązania	26	340	434
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	27	16 785	3 242
<u>Razem</u>		<u>22 002</u>	<u>8 204</u>
Zobowiązania krótkoterminowe			
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	32	2 218	4 291
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	28	42 449	41 812
Zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego			
Rezerwy na zobowiązania	26	746	691
<u>Razem</u>		<u>45 413</u>	<u>46 794</u>
Pozostałe pasywa			
PASYWA RAZEM		114 378	102 114

1.4 Sprawozdanie z zysków i strat

Sprawozdanie z zysków i strat

	Nota	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
Przychody ze sprzedaży	6	141 676	121 029
Koszt własny sprzedaży	8	-104 333	-88 904
<u>Zysk (strata) brutto na sprzedaży</u>		<u>37 343</u>	<u>32 126</u>
Pozostałe przychody operacyjne	9	1 364	1 439
Koszty sprzedaży	8	-22 501	-23 497
Koszty ogólnego zarządu	8	-12 199	-10 110
Pozostałe koszty operacyjne	9	-415	-3 200
<u>Zysk (strata) na działalności operacyjnej</u>		<u>3 592</u>	<u>-3 243</u>
Przychody finansowe	11	861	104
Koszty finansowe	12	-339	-1 271
<u>Zysk (strata) przed opodatkowaniem</u>		<u>4 114</u>	<u>-4 410</u>
Podatek dochodowy:	13	-3 711	-1 102
Bieżący			
Odroczony		-3 711	-1 102
<u>Zysk (strata) netto</u>		<u>403</u>	<u>-5 512</u>
Zysk (strata) netto przypadający na			
akcjonariuszy jednostki dominującej		<u>1 266</u>	<u>-5 220</u>
udziały nie dające kontroli		<u>-863</u>	<u>-292</u>
Zysk (strata) na jedną akcję przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej			
Zwykły i rozwodniony	14	0,17	-0,71

1.5 Sprawozdanie z całkowitych dochodów

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
Zysk (strata) netto		403	-5 512
Pozycje, które w przyszłości nie zostaną zaklasyfikowane do wyniku			
Całkowity dochód za okres		403	-5 512
Całkowity dochód za okres przypadający na:			
Akcjonariuszy spółki dominującej		1 266	-5 220
Udziały nie dające kontroli		-863	-292

1.6 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

tys. PLN

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
Przeptywy pieniężne z działalności operacyjnej		
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	4 115	-4 410
Korekty o pozycje	1 759	8 175
Amortyzacja	2 973	2 800
Odsetki otrzymane	248	302
Wynik na działalności inwestycyjnej	-5	-501
Zmiana stanu zapasów	-682	3 057
Zmiana stanu należności	-15 945	-6 194
Zmiana stanu zobowiązań i rezerw	15 096	8 681
Inne	74	30
<u>Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej</u>	<u>5 874</u>	<u>3 765</u>
Przeptywy pieniężne z działalności inwestycyjnej		
Wpływy	704	1 266
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	304	1 071
Splata pożyczek	400	195
Odsetki		
Wydatki	-2 666	-2 022
Wydatki na zakup wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	-2 466	-1 962
Udzielone pożyczki	-200	-60
<u>Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej</u>	<u>-1 962</u>	<u>-756</u>
Przeptywy pieniężne z działalności finansowej		
Wpływy	30	99
Odsetki	30	16
Inne	0	83
Wydatki	-3 198	-6 408
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	-200	-567
Splata kredytów i pożyczek	-2 073	-4 856
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	-671	-644
Odsetki	-254	-341
<u>Środki pieniężne netto z działalności finansowej</u>	<u>-3 168</u>	<u>-6 309</u>
Zmiana stanu środków pieniężnych	744	-3 300
Środki pieniężne na początek okresu	1 080	4 380
Środki pieniężne na koniec okresu	1 824	1 080

1.7 Sprawozdanie ze zmian w kapitale

Za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku

	<i>Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej</i>			Kapitał jednostek nie kontrolujących	Kapitał własny razem
	Kapitał zakładowy, kapitał zapasowy oraz kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Zyski zatrzymane	Razem		
Stan na 1 stycznia 2017	38 506	4 134	42 640	4 476	47 116
Zysk/strata netto	0	1 266	1 266	-863	403
Dochody całkowite razem	0	1 266	1 266	-863	403
Dywidenda w spółkach zależnych	0	-290	-290	-266	-556
Stan na 31 grudnia 2017 roku	38 506	5 110	43 616	3 347	46 963

Za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku

	<i>Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej</i>			Kapitał jednostek nie kontrolujących	Kapitał własny razem
	Kapitał zakładowy, kapitał zapasowy oraz kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Zyski zatrzymane	Razem		
Stan na 1 stycznia 2016	38 506	9 396	47 902	163	48 065
Zysk/strata netto	0	-5 220	-5 220	-292	-5 512
Dochody całkowite razem	0	-5 220	-5 220	-292	-5 512
Dywidenda w spółkach zależnych	0	-290	-290	-266	-556
Objęcie konsolidacją spółki zależnej				5 050	5 050
Zmiana kapitałów - podwyższeni kapitałów w spółce zależnej		248	248	-179	69
Stan na 31 grudnia 2016 roku	38 506	4 134	42 640	4 476	47 116

2 INFORMACJA DODATKOWA O PRZYJĘTYCH ZASADACH (POLITYCE) RACHUNKOWOŚCI ORAZ INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE

3 Informacje podstawowe

Jednostka dominująca

Jednostka dominująca ARCUS S.A. działa od 30 lat, od roku 2006 prowadzi przedsiębiorstwo w formie spółki akcyjnej. Według statutu Spółki jej czas trwania jest nieograniczony. Jednostka jako Spółka Akcyjna powstała w dniu 06.11.2006 z przekształcenia wcześniej istniejącej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością o nazwie ARCUS Sp. z o.o. ARCUS S.A. została zarejestrowana przez Sąd w dniu 02.01.2007. Siedziba jednostki dominującej i miejsce prowadzenia działalności gospodarczej to ul. Kolejowa 5/7 w Warszawie. Spółka jest zarejestrowana pod numerem KRS 0000271167 przez Sąd Rejonowy dla M. St. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy KRS.

Akcje jednostki dominującej ARCUS SA są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie od dnia 19 czerwca 2008 roku. W sierpniu 2008 roku przeprowadzona została nowa emisja akcji serii B w ilości 2.296.681 szt. W 2009 roku miała miejsce bonusowa emisja akcji serii C. Objęto 98.476 akcji serii C, w roku 2014 akcje serii A, B i C zamieniono na D i umorzono 75 157 sztuk.

ARCUS S.A. prowadzi działalność w oparciu o przepisy Kodeksu Spółek Handlowych oraz podlega przepisom ustawy z dnia 29 lipca 2005 o obrocie instrumentami finansowymi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 o ofercie publicznej i warunkach wprowadzenia instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

Akcjonariuszami jednostki dominującej ARCUS SA, zgodnie z naszą najlepszą wiedzą, na dzień bilansowy byli:

Akcjonariat	Liczba akcji = Liczba głosów	Wartość nominalna posiadanych akcji (zł.)	Udział w kapitale zakładowym = udział w ogólnej liczbie głosów
MMR Invest S.A. ⁽¹⁾	4 800 000	480 000	65,6%
Pozostali	2 520 000	252 000,00	34,4%
RAZEM	7 320 000	732 000,00	100,0%

⁽¹⁾Podmiotami dominującymi w MMR Invest S.A. są Panowie Marek Czeredys, Michał Czeredys i Rafał Czeredys

Dane finansowe w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wykazane zostały w tysiącach złotych, chyba, że w konkretnych sytuacjach podane zostały z większą szczegółowością. Walutą funkcjonalną i sprawozdawczą Grupy jest złoty polski (PLN).

Podstawowa działalność Grupy Kapitałowej ARCUS obejmuje następujące obszary:

- sprzedaż, dzierżawa i serwisowanie urządzeń drukujących i kopiujących japońskiej firmy Kyocera Document Solutions oraz sprzętu i oprogramowania IT,
- systemy zarządzania dokumentem i korespondencją,
- integracja rozwiązań ICT (technologie informacyjno-telekomunikacyjne),
- rozwiązania z zakresu telematyki (zintegrowane systemy do zarządzania i monitorowania floty) i telemetrii (smart grid i smart metering).

Zarząd

Na dzień 01.01.2017 roku, w skład Zarządu ARCUS S.A. wchodziły następujące osoby:

- Michał Czeredys – Prezes Zarządu,
- Rafał Czeredys – Członek Zarządu

Na dzień 31.12.2017 oraz na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego w skład Zarządu wchodziły następujące osoby:

- Michał Czeredys – Prezes Zarządu
- Rafał Czeredys – Członek Zarządu

Rada Nadzorcza

Zgodnie ze Statutem ARCUS S.A. Rada Nadzorcza Spółki składa się z 5 do 10 członków.

Na dzień 01.01.2017 roku w skład Rady Nadzorczej wchodziły następujące osoby:

- Marek Czeredys – Przewodniczący Rady Nadzorczej
- Tomasz Konewka – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
- Krzysztof Franciszek Przybył – Członek Rady Nadzorczej
- Bogusław Wasilewko – Członek Rady Nadzorczej
- Leszek Lechowski – Członek Rady Nadzorczej
- Michał Łotoszyński – Członek Rady Nadzorczej

Na dzień 31.12.2017 roku oraz dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego w skład Rady Nadzorczej wchodziły następujące osoby:

- Marek Czeredys – Przewodniczący Rady Nadzorczej
- Tomasz Konewka – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
- Krzysztof Franciszek Przybył – Członek Rady Nadzorczej
- Bogusław Wasilewko – Członek Rady Nadzorczej
- Leszek Lechowski – Członek Rady Nadzorczej
- Michał Łotoszyński – Członek Rady Nadzorczej

Grupa kapitałowa

Grupę Kapitałową ARCUS tworzą:

- ARCUS SA jako jednostka dominująca
- Spółka zależna T-matic Systems SA
- Spółka zależna Geotik Sp. z o.o.
- Spółka zależna Docusoft Sp. z o.o.
- Spółka zależna Durau Sp. z o.o. oraz zależna od niej LMT Sp. z o.o. powołana w 2016 roku
- Spółka zależna Arcus Systemy Informatyczne Sp. z o.o.
- Arcus Kazachstan nie prowadząca działalności

ARCUS SA - podmiot dominujący z siedzibą w Warszawie przy ulicy Kolejowej 5/7, spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy, XII Wydział gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w Rejestrze Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000271167. Podstawowa działalność ARCUS SA obejmuje sprzedaż, dzierżawę i serwisowanie urządzeń drukujących i kopiujących japońskiej firmy Kyocera Document Solutions, a także systemów zarządzania dokumentem i korespondencją oraz integrację rozwiązań ICT (technologie informacyjno-telekomunikacyjne).

Arcus Systemy Informatyczne Sp. z o.o. (ASI) z siedzibą w Lublinie przy ul. Wojciechowskiej 9a, wpisana do KRS w Sądzie Rejonowym Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, VI Wydz. Gospodarczy pod nr KRS 0000031806. Spółka świadczy dla podmiotów publicznych oraz firm usługi konsultacyjne, wdrożeniowe i utrzymaniowe w zakresie Enterprise Resource Planning (ERP). Podmiotem powiązaniem z ASI nie prowadzącym działalności jest spółka Satore Sp. z o.o.

T-matic Systems S.A. („T-matic”) z siedzibą w Warszawie przy ulicy Kolejowej 5/7, spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w Rejestrze Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000444112. Głównym przedmiotem działalności T-matic jest świadczenie dostaw elementów i rozwoju inteligentnych sieci dla energetyki, ciepłownictwa, gazownictwa oraz wodociągów.

Geotik Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy ulicy Kolejowej 5/7, spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w Rejestrze Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000659463. Przedmiotem działalności Geotik jest świadczenie usług telematycznych (monitoring floty) dla transportu osobowego, ciężarowego i maszyn roboczych.

DocuSoft Sp. z o.o., z siedzibą w Bielsko-Białej, ul. Warszawska 153, spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym w Bielsku-Białej, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w Rejestrze Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000204275. Głównym przedmiotem działalności DocuSoft jest produkcja oprogramowania i wdrażanie systemów obiegu dokumentów.

Durau Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu, ul. Robotnicza 40, spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym we Wrocławiu, Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w Rejestrze Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000490845. Głównym przedmiotem działalności spółki jest budowa ogólnopolskiej grupy zakupowej w zakresie energii, paliw, mediów i usług dla małych i średnich przedsiębiorstw.

Arcus Kazachstan z siedzibą w Astanie – podmiot nie prowadzący działalności.

Oświadczenie Zarządu

W sprawie rzetelności sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku, w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim, z późniejszymi zmianami Zarząd ARCUS S.A. oświadcza, że zgodnie z jego najlepszą wiedzą niniejsze roczne jednostkowe sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej ARCUS S.A. oraz jej wynik finansowy oraz, że roczne sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej ARCUS S.A. zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy, w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka.

W sprawie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Zgodnie ze Statutem Spółki, (na co pozwala Art. 146.§1. KSH), wyboru biegłego rewidenta dokonuje Rada Nadzorcza, która rok rocznie wybiera uprawnionego audytora zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi, przestrzegając zasady, że zmiana powinna następować przynajmniej co 5 lat, przy czym przez zmianę biegłego rewidenta rozumie się przede wszystkim zmianę kluczowej osoby podpisującej opinię i raport.

Zarząd ARCUS SA niniejszym oświadcza, że firma DORADCA Auditors Sp. z o.o. jest uprawniona do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego i została wybrana zgodnie z przepisami prawa. Spółka DORADCA Auditors Sp. z o.o. oraz jej biegli rewidenci dokonujący badania sprawozdania spełnili warunki wydania bezstronnej i niezależnej opinii z badania, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi. Biegły rewident został wybrany uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 09 czerwca 2017 roku do zbadania i przeglądu sprawozdań jednostkowych i skonsolidowanych ARCUS S.A.

Zgodnie ze Statutem Spółki (na co pozwala Art. 146.§1. KSH), wyboru biegłego rewidenta dokonuje Rada Nadzorcza, która rok rocznie wybiera uprawnionego audytora zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi, przestrzegając zasady, że zmiana powinna następować przynajmniej co 5 lat, przy czym przez zmianę biegłego rewidenta rozumie się przede wszystkim zmianę kluczowej osoby podpisującej opinię i raport.

Warszawa, 27.04.2018 roku

.....
Michał Czeredys
Prezes Zarządu

.....
Rafał Czeredys
Członek Zarządu

4 ZASADY RACHUNKOWOŚCI

4.1 Podstawa sporządzenia informacji finansowych

Prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone za rok zakończony 31 grudnia 2017. Dane porównywalne obejmują rok zakończony 31 grudnia 2016. Rokiem obrotowym Grupy Kapitałowej jest rok kalendarzowy. Grupa nie posiada działalności zaniechanej.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności Grupy Kapitałowej w dającej się przewidzieć przyszłości. W dniu sporządzenia sprawozdania finansowego nie istnieją żadne okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuacji działalności gospodarczej Grupy lub którejkolwiek ze spółek Grupy.

4.2 Oświadczenie o zgodności

Prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmujące okres od 01.01.2017 do 31.12.2017 oraz dane porównywalne za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016 zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską oraz obejmuje dane wymagane przez Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych.

4.3 Nowe zasady rachunkowości oraz interpretacje Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej.

Zasady rachunkowości oraz metody wyliczeń przyjęte do przygotowania niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z zasadami opisanymi w zatwierdzonym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Arcus S.A. sporządzonym według MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku.

Standardy i interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które zostały opublikowane, a nie weszły w życie:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe” opublikowany w dniu 24 lipca 2014 roku, zatwierdzony, obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku,
- MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” został opublikowany w dniu 28 maja 2014 roku, zatwierdzony, obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- zmiany do MSSF 16 w zakresie rachunkowości leasingów – standard dotychczas nie przyjęty przez Komisję Europejską; termin planowanego zatwierdzenia nie został określony,
- MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności” został opublikowany w dniu 30 stycznia 2014 roku, do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego nie zatwierdzony przez UE, obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” i MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem – termin wejścia w życie został odroczony na czas nieokreślony,
- poprawki do MSR 12 „Ujęcie aktywów z tytułu podatku odroczonego ze względu na niezrealizowane straty” obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub później; do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego nie zatwierdzone przez UE,
- poprawki do MSR 7 „Inicjatywa dotycząca ujawnień”; wymóg ujawnienia uzgodnienia zmian w zobowiązaniach wynikających z działalności finansowej, podział na zmiany będące przepływami pieniężnymi i niepieniężnymi – obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub później; do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego nie zatwierdzone przez UE.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie. W ocenie Zarządów Spółek Grupy powyższe standardy i interpretacje nie spowodują istotnego wpływu na stosowaną dotychczas przez Grupę politykę rachunkowości.

4.4 Szacunki i osądy

Niektóre informacje podane w niniejszym sprawozdaniu finansowym oparte są na szacunkach i profesjonalnym osądzie. W związku z powyższym oczekiwane przepływy pieniężne zależą od realizacji zdarzeń przyszłych, które nie zawsze są pewne i pod kontrolą Zarządu Grupy.

Kontrakty na dostawę towarów i serwis urządzeń

Niektóre kontrakty na dostawę i serwis urządzeń traktowane są łącznie. Całkowita marża na podstawie szacunków alokowana jest na część dotyczącą sprzedaży urządzeń oraz część odnoszącą się do sprzedaży usług, która rozliczana jest przez okres trwania kontraktu. Wartość marży do rozliczenia w okresach przyszłych prezentowana jest w aktywach bilansu jako rozliczenia międzyokresowe w pozycji „Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe.”

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Spółki Grupy Kapitałowej corocznie dokonują weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Odpisy aktualizujące wartość aktywów trwałych

Spółki Grupy Kapitałowej dokonują przeglądów aktywów pod kątem ewentualnej utraty wartości co najmniej raz w roku. Jednocześnie w przypadku pojawienia się przesłanek utraty wartości w ciągu roku obrotowego wykonywany jest test, odpisy aktualizujące wartość dokonywane są w momencie ich stwierdzenia.

Szacunki dotyczące utraty wartości dotyczące pozycji wartości firmy zostały oparte o pięcioletnie prognozy finansowe przyjęte przez zarządy spółek. Informacja o przeprowadzonych testach znajduje się w notcie 2.5.3.

Odpisy aktualizujące wartość zapasów

Zapasy wyceniane są po cenie nabycia lub koszcie wytworzenia, nie wyższym niż wartość sprzedaży netto możliwa do uzyskania. W zależności od oceny przydatności zapasów oraz warunków rynkowych pod kątem ich sprzedaży, wartość tych aktywów dla Spółek Grupy Kapitałowej może ulec zmianie.

Odpisy aktualizujące wartość należności

Spółki Grupy Kapitałowej dokonują odpisów na należności przeterminowane lub których ściągальność jest zagrożona, w tym na roszczenia odszkodowawcze z tytułu bezpodstawnej realizacji gwarancji. W zależności od oceny ściągальności powyższych należności, wartość tych aktywów może ulec zmianie.

Rezerwy na zobowiązania

Spółki Grupy Kapitałowej zawiązują rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa zobowiązania, których kwotę można wiarygodnie oszacować.

W związku z roszczeniem Energa Operator S.A. opisanym w punkcie 30, Zarząd Arcus S.A. uważa na podstawie zgromadzonej dokumentacji oraz opinii zewnętrznej kancelarii prawnej, że roszczenie jest niezasadne,

a ewentualny wpływ środków pieniężnych w związku z tym rozszczeniem jest mało prawdopodobny. Mając powyższe na uwadze nie tworzono rezerw dotyczących w/w sporu na dzień bilansowy.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Spółki Grupy Kapitałowej rozpoznają składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego. Szacunek dotyczący kalkulacji podatku odroczonego odnosi się głównie do ujęcia aktywów z tytułu podatku odroczonego wynikającego z poniesionych strat podatkowych, utworzonych rezerw oraz należności i zobowiązań leasingowych. Szacunki dotyczące możliwości realizacji strat podatkowych zostały oparte o pięcioletnie prognozy zaakceptowane przez Zarządy spółek Grupy.

Przychody niefakturowane

Grupa rozpoznaje przychody z kontraktów długoterminowych zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości. W zależności od oceny realności przychodów rozpoznawany jest ewentualny odpis.

5 OPIS WAŻNIEJSZYCH ZASTOSOWANYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI

5.1 Podstawa konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera sprawozdanie finansowe jednostki dominującej oraz sprawozdanie jednostek kontrolowanych przez jednostkę dominującą sporządzone na dzień 31.12.2017 i 31.12.2016 roku.

ARCUS S.A. przejęła kontrolę nad spółką zależną T-matic Systems Sp. z o.o. z w 2008 roku, a nad spółką zależną Docusoft Sp. z o.o. w 2011 r. W 2014 roku w wyniku nabycia udziałów nastąpiło przejęcie kontroli nad spółką Arcus Systemy Informatyczne Sp. z o.o. W 2014 r. Arcus nabył udziały w spółce Arcus Kazachstan Sp. z o.o., która nie prowadzi działalności gospodarczej. W 2016 roku spółka zależna T-matic Systems przejęła kontrolę na nowoutworzonym podmiotem Geotik Sp. z o.o. W okresie sprawozdawczym spółka ARCUS nabyła wszystkie posiadane przez T-matic udziały w spółce Geotik Sp. z o.o..

Kontrola występuje wówczas, gdy jednostka dominująca ma możliwość wpływania na politykę finansową i operacyjną podległej jednostki w celu osiągnięcia korzyści z jej działalności.

Na dzień nabycia aktywa i pasywa jednostki przejmowanej są wyceniane według ich wartości godziwej. Nadwyżka ceny nabycia powyżej wartości godziwej możliwej do zidentyfikowania przyjętych aktywów netto jednostki jest ujmowana jako wartość firmy. W przypadku gdy cena nabycia jest niższa niż wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania przyjętych aktywów netto jednostki, różnica ujmowana jest jako zysk w rachunku zysków i strat okresu, w którym nastąpiło nabycie. Udziały nie dające kontroli wykazywane są odpowiedniej proporcji wartości godziwej aktywów i kapitałów. W kolejnych okresach straty przypadające udziałom nie dającym kontroli powyżej wartości ich udziałów, pomniejszają kapitały Grupy. Wyniki finansowe jednostki nabywanej w ciągu roku są ujmowane w sprawozdaniu skonsolidowanym od momentu ich nabycia/utrąty kontroli. Jednostki zależne zostały skonsolidowane metodą pełną. Wszystkie transakcje, salda, przychody i koszty pomiędzy podmiotami powiązanymi objętymi konsolidacją podlegają wyłączeniom konsolidacyjnym.

5.2 Wartość firmy

Wartość firmy z konsolidacji wynika z wystąpienia na dzień nabycia nadwyżki kosztu nabycia jednostki nad wartością godziwą identyfikowalnych składników aktywów i pasywów jednostki zależnej.

Wartość firmy jest wykazywana jako składnik aktywów i raz do roku podlega testom pod kątem utraty wartości. Ewentualna utrata wartości wpływa na wynik bieżącego okresu i nie podlega odwróceniu w kolejnych okresach. Przy sprzedaży jednostki zależnej wartość firmy uwzględniana jest przy wyliczeniu zysku bądź straty na sprzedaży. W zależności od oceny perspektyw spółek zależnych, wartość tych aktywów dla grupy może ulec zmianie. W ocenie Zarządu Jednostki dominującej wg stanu na koniec 2017 r. nie zachodziły przesłanki do aktualizacji

wartości firmy spółek zależnych, tj. Docusoft Sp. z o.o., T-matic Systems SA, Arcus Systemy Informatyczne Sp. z o.o. oraz Geotik Sp. z o.o. W tych przypadkach dokonano corocznych testów na utratę wartości firmy, które nie wykazały konieczności przeszacowania wartości.

5.3 Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują aktywa, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne, można je wiarygodnie wycenić i w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy.

Wartości niematerialne się w księgach według cen ich nabycia i umarza metodą liniową przez okres ich ekonomicznej użyteczności. Grupa umarza posiadane wartości niematerialne w okresach:

- nabyte oprogramowanie komputerowe – 5 lat,
- licencje i podobne wartości – 5 lat.

W przypadku oprogramowania tworzonego lub nabywanego, które przeznaczone jest wyłącznie do zastosowania w konkretnym projekcie, okres umorzenia jest równy okresowi trwania takiego projektu.

W przypadku licencji i podobnych wartości (np. certyfikaty) ich wartość określa się na podstawie kosztów ich uzyskania, a w przypadku określonego terminu ważności licencji i podobnej wartości okres umorzenia jest równy temu okresowi.

Wydatki dotyczące wartości niematerialnych, które nie powodują ulepszenia lub przedłużenia okresu użytkowania wartości niematerialnych zaliczane są do kosztów w momencie ich poniesienia. W okresie sprawozdawczym Grupa poniosła nakłady na prace rozwojowe.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wyceniane są według kosztu po pomniejszeniu o dokonane odpisy aktualizujące oraz ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Grupa ARCUS nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania oprócz wartości firmy. Metody amortyzacji i okresy użyteczności wartości niematerialnych podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy.

Grupa ARCUS nie posiada wartości niematerialnych sklasyfikowanych jako do sprzedaży.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku nie zaistniała konieczność dokonania odpisów z tytułu trwałej utraty wartości niematerialnych.

5.4 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują środki trwałe i nakłady na środki trwałe w budowie, które Grupa zamierza wykorzystać w swojej działalności oraz na potrzeby administracyjne w okresie dłuższym niż rok, które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostek.

Wartość początkową rzeczowych aktywów trwałych ustala się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia i umarza metodą liniową przez okres ich ekonomicznej użyteczności. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej wartość rzeczowych aktywów trwałych prezentowana jest po pomniejszeniu o dotychczas dokonane odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty ich wartości. Grupa Kapitałowa amortyzuje posiadane środki trwałe w ciągu następujących okresów:

Grupa	Opis grupy	Okresy amortyzacyjne
Grupa 1	Budynki	10 lat
Grupa 4	Maszyny i urządzenia	Od 6 do 10 lat
<i>z wyjątkiem:</i>		
	– zespoły komputerowe	3 lata
Grupa 6	Urządzenia techniczne	5 lat
Grupa 7	Środki transportowe	5 lat
Grupa 8	Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie	Od 5 do 7 lat

Koszty poniesione na remont, które nie powodują ulepszenia czy wydłużenia okresu użytkowania środka trwałego są kosztem w momencie ich poniesienia.

Grupa ARCUS nie posiada rzeczowych aktywów trwałych o nieokreślonym okresie użytkowania. Metody amortyzacji i okresy użyteczności rzeczowych aktywów trwałych podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy. Grupa ARCUS nie posiada rzeczowych aktywów trwałych sklasyfikowanych jako do sprzedaży.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku nie zaistniała konieczność dokonania odpisów z tytułu trwałej utraty wartości rzeczowych środków trwałych. Na dzień 31 grudnia 2017 roku nie zaistniały ograniczenia dotyczące tytułu prawnego do rzeczowych środków trwałych.

5.5 Aktywa finansowe

Instrumenty finansowe klasyfikowane są do następujących kategorii:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy
- Udzielone pożyczki i należności
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności to aktywa finansowe inne niż instrumenty pochodne, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy to aktywa nabyte w celu odsprzedaży i osiągnięcia tą drogą korzyści ekonomicznych wynikających z krótkoterminowych zmian cen oraz wahań innych czynników rynkowych albo krótkiego czasu trwania nabytego instrumentu, a także inne aktywa finansowe, bez względu na zamiary jakimi kierowano się przy zawieraniu kontraktu, jeżeli stanowią składnik portfela podobnych aktywów finansowych, co do którego jest duże prawdopodobieństwo realizacji w krótkim terminie zakładanych korzyści ekonomicznych. Grupa ARCUS nie posiada ww. aktywów finansowych.

Za wartość godziwą uznaje się cenę, jaką jednostka otrzymałaby za sprzedaż składnika aktywów lub zapłaciłaby za przekazane zobowiązania w rutynowej transakcji dokonanej między uczestnikami rynku na dzień wyceny.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniającej ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w rachunku zysków i start jako przychody lub koszty finansowe.

Grupa ARCUS nie posiada aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Pożyczki udzielone i należności to aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Udzielone pożyczki i należności zaliczane są do aktywów obrotowych gdy termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Udzielone pożyczki i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, które nie należą do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej, bez ujmowania kosztów nabycia, z uwzględnieniem wartości rynkowej na dzień bilansowy. Gdy posiadane aktywa finansowe nie są notowane na GPW i nie można określić ich wartości w inny sposób aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu trwałej utraty wartości. Zmniejszenie wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowane trwałą utratą wartości ujmuje się jako koszt finansowy, zwiększenie zaś w kapitale z aktualizacji wyceny.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku przeprowadzona została weryfikacja i testy wartości godziwej wartości firmy dotyczącej udziałów posiadanych przez Arcus S.A. w spółkach zależnych: Arcus Systemy Informatyczne Sp. z o.o., Docusoft Sp. z o.o., T-matic Systems S.A., Durau Sp. z o.o. W przypadku nowo nabytej spółki Geotik Sp. z o.o. wykorzystano wycenę przeprowadzoną dla potrzeb transakcji nabycia udziałów.

Metodologia ustalania wartości odzyskiwalnej

	Opis zastosowanej metodologii wyceny
Arcus Systemy Informatyczne Sp. z o.o.	Wycena metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych (DCF) w oparciu o FCFF (Free Cash Flow to Firm)
T-matic Systems SA	Wycena metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych (DCF) w oparciu o FCFF (Free Cash Flow to Firm)
DocuSoft Sp. z o.o.	Wycena metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych (DCF) w oparciu o FCFF (Free Cash Flow to Firm)
Durau Sp. z o.o.	Wycena metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych (DCF) w oparciu o FCFF (Free Cash Flow to Firm)
Arcus Kazachstan	wartość odtworzeniowa
Geotik Sp. z o.o.	Wycena metodą dochodową dla potrzeb transakcji nabycia udziałów w dniu 22.12.2017

Przy ocenie wartości pozycji aktywów finansowych odpowiadających wartościom w spółkach posłużono się zasadą kontynuacji działalności oraz zasadą wzrostu rynków. Zgodnie z tymi założeniami przeprowadzone zostały weryfikacje modeli biznesowych poszczególnych podmiotów ze szczególnym uwzględnieniem ich zdolności do generowania przychodów na działalności podstawowej, marż, wyników na operacjach finansowych oraz kwot przepływów środków pieniężnych.

Dokonane wyceny dla poszczególnych wartości firmy w podmiotach zostały oparte na poniższych założeniach:

1. Metodologia wyceny jest analogiczna do metodologii wykorzystanej w poprzedzającej wycenie tj. na dzień 31.12.2016, która była uwzględniona w sprawozdaniach za 2016 rok.
2. Aktualizacje w stosunku do poprzedniej wyceny obejmują:
  - a. aktualizację projekcji operacyjnych i finansowych na 3 kolejne lata tj. okres 2018 -2019,
  - b. aktualizację parametrów służących do kalkulacji ważonego kosztu kapitału (WACC) odpowiadających za wzrost niepewności co do realizacji kluczowych kontraktów (premie za ryzyko) oraz wzrost kosztu kapitału w oparciu o aktualne warunki dla 10 letnich obligacji skarbowych.
3. Analizy sprawozdań finansowych spółek za lata 2016–2017 oraz zestawienie analityczne danych w zakresie poszczególnych pozycji bilansowych.
4. Analizę realizacji rocznych planów finansowych spółek na 2017 rok.
5. Roczne projekcje finansowe spółek na 2018 rok,
6. Strategie spółek na lata 2018-2020,
7. Założenia makroekonomiczne oraz projekcje dla poszczególnych segmentów rynku.
8. Dla spółek prowadzących działalność w wielu segmentach dokonywana jest odrębna wycena w oparciu o wyniki ekonomiczne oraz pozycje aktywów i pasywów przypisane dla odpowiednich segmentów.
9. Dla poszczególnych wycen wartości firmy w podmiotach dokonywana jest analiza wrażliwości w odniesieniu do istotnych elementów mających wpływ na prowadzoną działalność gospodarczą obejmująca:
  - średniego ważonego kosztu kapitału,
  - stopy wzrostu dla potrzeb kalkulacji wartości rezydualnej.
10. W zakresie zmienności kursów walut EUR/PLN, USD/PLN oraz inflacji CPI dokonano oceny i wpływu na szacowaną wartość spółek. W przypadku stwierdzenia istotnego wpływu określono potencjalne wartości korekt.
11. Dokonywana weryfikacja wartości firmy w spółkach przeprowadzana jest z uwzględnieniem założeń średniego ważonego kosztu kapitału WACC oraz dodatkowych premii obejmujących premie ryzyka rynkowego oraz premie za ryzyka specyficzne.

Zgodnie z przeprowadzonymi testami wg stanu na 31.12.2017 r. nie zachodziły przesłanki do aktualizacji wartości firmy w odniesieniu do Arcus Systemy Informatyczne Sp. z o.o., Docusoft Sp. z o.o., T-matic Systems SA, Durau Sp. z o.o. a w konsekwencji do przeszacowania ich wartości. Przeprowadzone oszacowania wykazały, że przyszłe przepływy pieniężne będą co najmniej równe wartościom firmy na dzień bilansowy. Testy zostały przeprowadzone zarówno do wartości firmy w poszczególnych spółkach jak i dla wyodrębnionych segmentów ich działalności. W odniesieniu wartości firmy Geotik Sp. z o.o., uwzględniono wartość z wyceny metodą dochodową (w tym DCF) dla potrzeb realizacji transakcji nabycia udziałów przez ARCUS S.A. W odniesieniu do Arcus Kazachstan Sp. z o.o. dokonano odpisu aktualizującego na podstawie oszacowanej wartości użytkowej. Dodatkowo przeprowadzana jest analiza wrażliwości wycen poszczególnych spółek oraz wartości udziałów. Jednakże trzeba zastrzec, że w zależności od oceny perspektyw poszczególnych spółek i odpowiednich segmentów, wartość tych aktywów dla Arcus S.A. może ulec zmianie.

Analiza wrażliwości.

Analiza wrażliwości nie ujawniła znaczącego ryzyka zmniejszenia wycen poszczególnych spółek jak i wybranych segmentów za wyjątkiem wyceny udziałów T-matic Systems SA. W przypadku oszacowania wartości T-matic Systems SA trzeba uwzględnić znaczącą wagę prognoz na lata 2018-2020. Skokowy planowany przyrost przychodów ze sprzedaży w porównaniu z poprzednimi okresami, szczególnie związanych z segmentem telemetrycznym stanowi dodatkowy czynnik niepewności szacunków. Projekcje rynku energetycznego w Polsce oraz wymogi EU w zakresie implementacji inteligentnych liczników stanowią podstawę uznania prognoz T-matic Systems SA za możliwe do zrealizowania.

Dla potrzeb wyceny wartości firmy T-matic Systems SA projekcje zostały oparte o kontrakty, dla których występuje bardzo wysokie prawdopodobieństwo realizacji. Kontrakty segmentu inteligentnych liczników o niższym prawdopodobieństwie realizacji nie zostały uwzględnione do projekcji wykorzystywanych dla potrzeb wyceny. Założony udział T-matic Systems SA w rynku/kontraktach wynosi <15% co należy uznać za bardzo konserwatywne założenie.

Z uwagi na występowanie ryzyka braku realizacji/organizacji przetargów na implementację rozwiązań inteligentnych liczników w odniesieniu do wyceny wartości firmy T-matic Systems SA, potencjalnych problemów z finansowaniem przy współudziale funduszy EU kontraktów IT w stosunku do wyceny Arcus Systemy Informatyczne Sp. z o.o. oraz niepewności co do rozwoju rynku pośrednictwa w sprzedaży energii – w stosunku do wyceny Durau zwiększono dla potrzeb wycen premię za ryzyko rynkowe oraz premię za ryzyko specyficzne.

Spółka T-matic Systems SA

Wycena wg DCF (tys. PLN)

Okres prognozy	0	1	2	3
Rok prognozy		2018	2019	2020
CF		652,6	8 025,5	5 837,9
wydatki na odsetki + korekta podatku		-309,5	1 383,3	1 096,1
zwrot długów		0,0	0,0	0,0
nowe długi		0,0	0,0	0,0
dywidenda		0,0	0,0	0,0
FCFE		343,1	9 408,8	6 934,0
FCFF		652,6	8 025,5	5 837,9
FCFF		652,6	8 025,5	5 837,9
DCF		578,0	6 286,0	4 039,0

(tys. PLN)

Wart. bieżąca wolnych przepł. pien. FCFE	6 864,0
Wartość rezydualna	62 745,0
Bieżąca wartość rezydualna	26 250,1
Wartość przedsiębiorstwa brutto	33 114,1
Dług netto	9 894,2
Wartość dochodowa	23 219,9
Wartość udziału Arcus	17 352,2

Projekcje finansowe 3y: 2018-2020

(tys. PLN)	2018	2019	2020
Przychody ogółem	9 834,9	183 380,2	130 496,8
Koszty ogółem	8 870,2	175 039,7	124 560,0
EBIT ⁽¹⁾	964,6	8 340,5	5 936,9
Zysk netto	532,6	7 905,5	5 717,9

⁽¹⁾ EBIT- Zysk na działalności gospodarczej przed kosztami finansowymi i opodatkowaniem

Zmiana WACC	2pp	1pp	0,5pp	0pp	-0,5pp	-1pp	-2pp
Wartość wyceny (tys. PLN)	18 966,7	23 005,2	25 403,0	28 115,2	31 203,2	34 745,5	43 629,5
zmiana %	-32,5%	-18,2%	-9,6%		11,0%	23,6%	55,2%
zmiana (tys. PLN)	-9 148,5	-5 110,0	-2 712,2		3 088,1	6 630,3	15 514,3

Zmiana g	2pp	1pp	0,5pp	0pp	-0,5pp	-1pp	-2pp
Wartość g	4,0%	3,0%	2,5%	2,0%	1,5%	1,0%	0,0%
Wartość wyceny (tys. PLN)	37 911,0	32 345,7	30 095,5	28 115,2	26 358,8	24 790,6	22 109,0
zmiana %	34,8%	15,0%	7,0%		-6,2%	-11,8%	-21,4%
zmiana (tys. PLN)	9 795,8	4 230,6	1 980,4	0,0	-1 756,3	-3 324,6	-6 006,1

Spółka Arcus Systemy Informatyczne Sp. z o.o.

Okres prognozy	1	2	3
Rok prognozy	2018	2019	2020
CF	3 445,6	4 541,3	5 738,4
wydatki na odsetki + korekta podatku	113,2	120,0	127,4
zwrot długów	0,0	0,0	0,0
nowe długi	0,0	0,0	0,0
dywidenda	0,0	0,0	0,0
FCFE	3 558,8	4 661,3	5 865,7
FCFF	3 445,6	4 541,3	5 738,4
FCFF	3 445,6	4 541,3	5 738,4
DCF	3 072,8	3 608,8	4 061,0

(mln PLN)

Wart. bieżąca wolnych przepł. pien. FCFE 6 681,6

Wartość rezydualna	68 810,6
Bieżąca wartość rezydualna	30 520,7
Wartość przedsiębiorstwa brutto	37 202,3
Dług netto	1 450,5

Wartość dochodowa	35 751,8
Wartość udziału Arcus	18 948,4

Projekcje finansowe 3y: 2018-2020

(tys. PLN)	2018	2019	2020
Przychody ogółem	45 979,5	35 000,0	37 000,0
Koszty ogółem	42 125,7	29 842,6	30 382,8
EBIT ⁽¹⁾	3 853,8	5 157,4	6 617,2
Zysk netto	3 109,6	4 171,7	5 361,4

⁽¹⁾ EBIT- Zysk na działalności gospodarczej przed kosztami finansowymi i opodatkowaniem

Zmiana WACC	2pp	1pp	0,5pp	0pp	-0,5pp	-1pp	-2pp
Wartość wyceny (tys. PLN)	26 807,7	30 753,5	33 098,2	35 751,8	38 774,5	42 243,5	50 949,7
zmiana %	-25,0%	-14,0%	-7,4%		8,5%	18,2%	42,5%
zmiana (tys. PLN)	-8 944,0	-4 998,2	-2 653,5		3 022,8	6 491,8	15 197,9

Zmiana g	2pp	1pp	0,5pp	0pp	-0,5pp	-1pp	-2pp
Wartość g	4,0%	3,0%	2,5%	2,0%	1,5%	1,0%	0,0%
Wartość wyceny (tys. PLN)	45 380,6	39 910,2	37 698,4	35 751,8	34 025,4	32 483,8	29 848,0
zmiana %	26,9%	11,6%	5,4%		-4,8%	-9,1%	-16,5%
zmiana (tys. PLN)	9 628,9	4 158,5	1 946,6	0,0	-1 726,4	-3 268,0	-5 903,8

Spółka DocuSoft Sp. z o.o.

Wycena wg DCF

Okres prognozy	1	2	3
Rok prognozy	2018	2019	2020
CF	978,6	920,3	966,4
wydatki na odsetki + korekta podatku	54,1	56,8	59,7
zwrot długów	0,0	0,0	0,0
nowe długi	0,0	0,0	0,0
dywidenda	0,0	0,0	0,0
FCFE	1 032,8	977,2	1 026,0
FCFF	978,6	920,3	966,4
FCFF	978,6	920,3	966,4
DCF	872,8	731,4	683,9

(mln PLN)

Wart. bieżąca wolnych przepł. pien. FCF	1 604,1
Wartość rezydualna	11 587,9
Bieżąca wartość rezydualna	5 139,8
Wartość przedsiębiorstwa brutto	6 743,9
Dług netto	1 092,5

Wartość dochodowa	5 651,4
Wartość udziału Arcus	4 914,4

Projekcje finansowe 3y: 2018-2020

(tys. PLN)	2018	2019	2020
Przychody ogółem	1 960,0	2 058,0	2 160,9
Koszty ogółem	1 395,2	1 465,0	1 538,2
EBIT ⁽¹⁾	564,8	593,0	622,7
Zysk netto	510,6	428,9	450,4

⁽¹⁾ EBIT- Zysk na działalności gospodarczej przed kosztami finansowymi i opodatkowaniem

Zmiana WACC	2pp	1pp	0,5pp	0pp	-0,5pp	-1pp	-2pp
Wartość wyceny (tys. PLN)	4 134,7	4 804,4	5 201,9	5 651,4	6 163,1	6 750,1	8 221,7
zmiana %	-26,8%	-15,0%	-8,0%		9,1%	19,4%	45,5%
zmiana (tys. PLN)	-1 516,7	-847,0	-449,5		511,7	1 098,7	2 570,4

Zmiana g	2pp	1pp	0,5pp	0pp	-0,5pp	-1pp	-2pp
Wartość g	4,0%	3,0%	2,5%	2,0%	1,5%	1,0%	0,0%
Wartość wyceny (tys. PLN)	7 272,9	6 351,7	5 979,2	5 651,4	5 360,7	5 101,1	4 657,2
zmiana %	28,7%	12,4%	5,8%		-5,1%	-9,7%	-17,6%
zmiana (tys. PLN)	1 621,5	700,3	327,8	0,0	-290,7	-550,3	-994,2

Arkusz kalkulacji ważonego kosztu kapitału WACC

Stawka wolna od ryzyka (rentowność 10-letnich obligacji skarbowych)	2,7%	2,7%	2,7%	2,7%
Premia ryzyka rynkowego	6,0%	6,0%	6,0%	6,0%
Premia za ryzyko specyficzne	4,0%	4,0%	4,0%	4,0%
Stopa podatkowa	19,0%	19,0%	19,0%	19,0%
Beta	1,32	1,25	1,21	1,18
Marża kredytowa	4,5%	4,5%	4,5%	4,5%
Koszt kapitału obcego z Grupy Arcus	7,2%	7,2%	7,2%	7,2%
Koszt kapitału obcego dla kapitału zewnętrznego	10,2%	10,2%	10,2%	10,2%
Udział kapitału obcego z Grupy Arcus	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Udział kapitału obcego dla kapitału zewnętrznego	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Średni koszt kapitału obcego	7,20%	7,20%	7,20%	7,20%
Koszt kapitału obcego po opodatkowaniu	5,83%	5,83%	5,83%	5,83%
Koszt kapitału własnego	14,62%	14,21%	13,95%	13,76%
Ud	28,3%	23,7%	20,4%	18,0%
Ue	71,7%	76,3%	79,6%	82,0%
WACC	12,13%	12,22%	12,29%	12,34%
Ilość dni w okresie	365,00	365,00	365,00	365,00
Współczynnik dyskontowy	1,12	1,26	1,41	1,59

Kalkulacja współczynnika beta				
Beta odlewarowana	1,00	1,00	1,00	1,00
Dług/kapitał własny	0,39	0,31	0,26	0,22
Beta lewarowana	1,32	1,25	1,21	1,18
	2018	2019	2020	2021
WACC	12,1%	12,2%	12,3%	12,3%

5.6 Zapasy

Zapasy są aktywami, przeznaczonymi do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż oraz mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług. Zapasy obejmują materiały i towary.

Materiały i towary wycenia się początkowo w cenach nabycia. Na dzień bilansowy wycena materiałów i towarów odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. kategorie te wyceniane są według nabycia lub ceny możliwej do uzyskania w zależności od tego, która z nich jest niższa.

Zapasy towarów i materiałów obejmowane są odpisem aktualizującym.

Rozchód zapasów odbywa się według metody FIFO i odnoszony jest w koszt własny sprzedaży. Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, wynikające z ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających, jak i ich odwrócenia, odnoszone są w koszt własny sprzedaży.

5.7 Należności handlowe i pozostałe

Należności ujmowane są początkowo w wartościach godziwych. W przypadku stosowania normalnych terminów płatności, uznanych w praktyce na rynku w transakcjach o podobnym charakterze, za wartość godziwą uznaje się ich wartość nominalną powstałą w dniu rozpoznania przychodu.

Na dzień bilansowy należności handlowe wycenia się z zachowaniem zasad ostrożności. Wartość należności aktualizuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego. Pozycje analizowane są indywidualnie w celu stwierdzenia konieczności utworzenia odpisu.

Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych. Należności wyrażone w walutach obcych ujmuje się w księgach i wycenia na dzień bilansowy zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie „Transakcje w walutach obcych”.

W pozycji należności handlowe i pozostałe ujmuje się również wartości kosztów i przychodów do rozliczenia w czasie.

5.8 Utrata wartości aktywów

Na każdy dzień bilansowy Spółki Grupy Kapitałowej dokonują przeglądu wartości bilansowej składników aktywów w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty ich wartości. W przypadku, gdy stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależnymi od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów. Wartość odzyskiwalna ustalana jest jako kwota wyższa z dwóch wartości, a mianowicie: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej, która odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne, jeśli występuje, dla danego aktywa.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości księgowej netto składnika aktywów lub ich grupy, wartość księgowa jest pomniejszana do wartości odzyskiwanej. Strata z tego tytułu jest ujmowana jako koszt w okresie, w którym nastąpiła utrata wartości.

W sytuacji odwrócenia utraty wartości, wartość netto składnika aktywów zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie wyższej jednak od wartości netto tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby

utrata wartości nie została rozpoznana w poprzednich okresach. Odwrócenie utraty wartości ujmowane jest jako korekta kosztów okresu w którym ustały przesłanki powodujące trwałą utratę wartości. Nie podlega odwróceniu rozpoznana utrata wartości pozycji wartość firmy.

5.9 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne obejmują gotówkę w kasie oraz środki pieniężne na rachunkach bankowych, w tym utrzymywane w ramach lokat bankowych. Ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują krótkoterminowe inwestycje o dużej płynności, łatwo wymienne na określone kwoty oraz narażone na nieznaczne ryzyko zmiany wartości, w tym należne odsetki od lokat bankowych. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wyceniane są według wartości nominalnych. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wyrażone w walutach obcych ujmuje się w księgach i wycenia na dzień bilansowy zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie „Transakcje w walutach obcych”. Dla celów sprawozdania z przepływów pieniężnych środki pieniężne i ich ekwiwalenty zdefiniowane są w identyczny sposób jak dla celów ujmowania w bilansie.

Środki pieniężne wycenia się w wartości nominalnej, depozyty bankowe wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty.

5.10 Kapitał własny

5.10.1 Kapitał podstawowy

Kapitał akcyjny jednostki dominującej to 7.320.000 akcji serii D o wartości nominalnej 0,10 zł. Kapitał podstawowy wykazywany jest w wartości nominalnej.

5.10.2 Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

W II półroczu 2007 roku jednostka dominująca ARCUS SA przeprowadziła emisję akcji serii B. Cena emisyjna 1 akcji wynosiła 17 zł. W wyniku emisji akcji objętych zostało 2.296.681 akcji. Wielkość kapitału zapasowego uzyskanego ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej to 37.630.700,57 zł.

5.10.3 Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują zyski zatrzymane w Spółkach Grupy decyzją akcjonariuszy oraz wynik Grupy za dany okres przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej, jak i ewentualne skutki błędów lat poprzednich.

5.11 Kredyty i pożyczki

Kredyty i pożyczki ujmowane są wraz z należnymi odsetkami. Wyjątkiem są kredyty udzielone w rachunku bieżącym, dla których nie są ustalone harmonogramy spłat. W przypadku tego rodzaju kredytów, koszty związane z jego uruchomieniem oraz inne opłaty obciążają koszty finansowe w okresie ich poniesienia. W pozostałych przypadkach koszty finansowe, łącznie z prowizjami płatnymi w momencie spłaty lub umorzenia oraz kosztami bezpośrednimi zaciągnięcia kredytów, ujmowane są w rachunku zysków i strat przy zastosowaniu metody amortyzowanego kosztu i zwiększają wartość księgową instrumentu z uwzględnieniem spłat dokonanych w bieżącym okresie.

5.12 Zobowiązania handlowe i pozostałe

Za zobowiązania uznaje się wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów Grupy.

Zobowiązania ujmowane są pierwotnie w wartościach godziwych. W przypadku stosowania normalnych terminów płatności, uznanych w praktyce na rynku w transakcjach o podobnym charakterze, za wartość godziwą uznaje się ich wartość nominalną powstałą w dniu rozpoznania zobowiązania. Na dzień bilansowy zobowiązania wycenia się w wartości amortyzowanego kosztu, chyba że różnica jest nieistotna, to w wartości nominalnej. Do pozostałych zobowiązań klasyfikowane są zobowiązania przypadające do zapłaty za towary lub usługi, które zostały otrzymane lub wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą.

Zobowiązania wyrażone w walutach obcych ujmuje się w księgach i wycenia na dzień bilansowy zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie „Transakcje w walutach obcych”.

5.13 Rezerwy

Rezerwy tworzone są w przypadku, kiedy na Spółkach Grupy ciąży istniejący obowiązek, prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, przy czym kwoty tego zobowiązania lub termin jego wymagalności nie są pewne. W przypadku gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza oraz ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Zwiększenia rezerw, opartych na metodzie dyskontowania, w związku z upływem czasu są ujmowane jako koszty finansowania zewnętrznego.

Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną w jakikolwiek sposób zwrócone, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy gdy istnieje pewność, że zwrot ten nastąpi. Rezerwy na koszty napraw gwarancyjnych ujmowane są w momencie sprzedaży produktów zgodnie z najlepszym szacunkiem Zarządu co do przyszłych kosztów koniecznych do poniesienia przez Grupę w okresie gwarancji. Okres gwarancji udzielanej przez Spółki Grupy na swoje wyroby nie przekracza 12 miesięcy. Wartość rezerw szacowana jest na każdy dzień bilansowy na bazie historycznych danych o wysokości kosztów napraw gwarancyjnych.

Rezerwy na ryzyka specyficzne tworzone są jedynie w przypadkach, kiedy prawdopodobny jest wypływ korzyści ekonomicznych z jednostki, a szacunek może zostać przeprowadzony w sposób wiarygodny.

W zakresie świadczeń pracowniczych, Spółki Grupy nie są stroną żadnych porozumień płacowych ani zbiorowych układów pracy. Spółki Grupy nie posiadają także programów emerytalnych zarządzanych bezpośrednio przez spółki lub przez fundusze zewnętrzne. Koszty świadczeń pracowniczych obejmują wynagrodzenia płatne zgodnie z warunkami zawartych umów o pracę z poszczególnymi pracownikami. Zobowiązania z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych wyceniane są na zasadach ogólnych. Świadczenia długoterminowe i krótkoterminowe z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i odpraw pośmiertnych szacowane są na podstawie metod aktuarialnych.

Zyski i straty aktuarialne nie zostały zaprezentowane w sprawozdaniu ze względu na nieistotność.

5.14 Transakcje w walutach obcych

Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień ich przeprowadzenia odpowiednio po kursie:

Kupna lub sprzedaży walut stosowanych przez bank, z którego usług korzysta Spółki Grupy - w przypadku operacji sprzedaży lub kupna walut oraz operacji zapłaty należności lub zobowiązań, średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na dzień poprzedzający dzień transakcji.

Pozycje aktywów i zobowiązań wyrażone w walutach obcych wycenia się na dzień bilansowy według kursu NBP dla danej waluty. Różnice kursowe powstałe w wyniku rozliczenia transakcji wyrażonych w walutach obcych, jak również powstałe z wyceny bilansowej pozycji aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych i dotyczących działalności podstawowej (operacyjnej) Grupy odnosi się odpowiednio w koszty lub przychody finansowe.

5.15 Leasing

Leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, jeżeli umowy przenoszą zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z użytkowania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę. Pozostałe rodzaje leasingu są traktowane jako leasing operacyjny.

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego są traktowane jak aktywa Spółki i są wyceniane w momencie ich nabycia w wartości bieżącej opłat leasingowych. Powstające z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w bilansie w pozycji pozostałych zobowiązań. Płatności leasingowe są dzielone na część odsetkową oraz część kapitałową. Część odsetkowa raty leasingowej stanowi koszt finansowy.

Aktywa przekazywane na podstawie umowy leasingu finansowego są usuwane z bilansu Grupy. Powstające z tego tytułu należności od leasingobiorcy są prezentowane w bilansie pozycji pozostałe należności. Otrzymywane płatności leasingowe są dzielone na część odsetkową i część kapitałową. Część odsetkowa raty leasingowej stanowi przychód finansowy.

5.16 Sprawozdanie z całkowitych dochodów

Sprawozdanie z całkowitych dochodów obejmuje rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody.

5.17 Rachunek zysków i strat

Za podstawowy układ sprawozdawczy kosztów w rachunku zysków i strat przyjmuje się wariant kalkulacyjny. Zysk lub strata jest łączną kwotą wynikającą z odjęcia kosztów od przychodów, z wyłączeniem składników innych całkowitych dochodów.

5.18 Przychody

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości zapłat otrzymanych lub należnych za dostarczone towary lub wykonane usługi ramach normalnej działalności gospodarczej. Przychody pomniejszają udzielone rabaty, przychodem nie są podatki na rzecz osób trzecich. Sprzedaż towarów rozpoznawana jest w momencie dostarczenia towarów i przekazania odbiorcy znaczącego ryzyka związanego z dostawą. Przychody z tytułu świadczonych usług określone są po wykonaniu usługi oraz uwzględniają koszty związane z wykonaniem usługi. Przychody związane z umowami długoterminowymi (ponad 6 miesięcy) ujmowane są jako przychody i koszty odpowiednio do stanu zaawansowania realizacji umowy na koniec okresu sprawozdawczego. Przewidywana strata z tytułu umowy długoterminowej niezwłocznie ujmowana jest jako koszt.

Pozostałe przychody operacyjne to zyski z tytułu sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych, otrzymane odszkodowania związane ze stratami w ubezpieczonym majątku firm czy dotacje otrzymane w ramach realizacji programów unijnych, tj. na szkolenie pracowników i wdrożenie systemu informatycznego.

5.19 Przychody finansowe i koszty finansowania zewnętrznego

Do przychodów finansowych klasyfikowane są przychody z tytułu otrzymanych dywidend, odsetki od lokat, dodatni wynik na różnicach kursowych itp.

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są narastająco, w odniesieniu do głównej kwoty należnej, zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej. Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo akcjonariuszy do otrzymania płatności. Do kosztów finansowych klasyfikowane są koszty z tytułu wykorzystywania zewnętrznych źródeł finansowania czyli odsetki od kredytów, odsetki płatne z tytułu zawartych umów leasingu finansowego, ujemny wynik na różnicach kursowych itp.

Koszty finansowania zewnętrznego ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat w okresie, w którym je poniesiono.

Koszty finansowania zewnętrznego dające się bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów wpływają na jego wartość początkową jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Koszty te podlegają kapitalizacji jeżeli jest prawdopodobne, że spowodują wpływ do jednostki przyszłych korzyści ekonomicznych a kwota tych kosztów może być ustalona w sposób wiarygodny.

5.20 Podatek dochodowy

Na obowiązkowe obciążenia wyniku składają się: podatek bieżący oraz podatek odroczony. Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów

oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansowa jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnice pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania. Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe. Pozycja aktywów lub rezerwy z tytułu podatku odroczonego nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne. Podatek odroczony jest ujmowany w rachunku zysków i strat, poza przypadkiem, gdy dotyczy on pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym. W tym ostatnim wypadku podatek odroczony jest również rozliczany bezpośrednio w kapitale własnym. W bilansie podatek odroczony wykazywany jest w podziale na aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwę na podatek odroczony bez dokonywania kompensat.

6 PRZYCHODY I WYNIKI SEGMENTÓW

6.1 Segmenty operacyjne

Działalność jednostki Grupy Arcus została dla celów prezentacji podzielona na segmenty działalności:

- -segment IT obejmujący sprzedaż sprzętu kopiującego i do zarządzania pocztą oraz pełnym cyklem życia dokumentu (office solutions)
- -segment telematyki obejmujący świadczenie monitorowania flot pojazdów
- -segment telemetrii obejmujący sprzedaż oraz instalację i uruchomienie urządzeń do pomiaru mediów jak prąd, gaz i woda
- -segment usług, w tym usługi serwisowe, naprawcze, dzierżawy

Segmenty działalności za okres od 01.01 do 31.12.2017

	tys. PLN				Razem
	Segment IT	Segment telematyczny	Segment telemetryczny	Segment pozostałych usług	
Przychody razem segmentu	107 242	3 800	368	30 266	141 676
Wynik segmentu	13 050	-425	-302	-938	11 385
Koszty nieprzypisane	-	-	-	-	-7 793
Zysk na działalności operacyjnej	-	-	-	-	3 592
Przychody finansowe netto	-	-	-	-	522
Zysk przed opodatkowaniem	-	-	-	-	4 114
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-3 711
Zysk netto za rok obrotowy	-	-	-	-	403
Aktywa segmentu	72 090	2 671	71	19 483	94 315
Aktywa nieprzypisane	-	-	-	-	20 063
Aktywa ogółem	-	-	-	-	114 378
Pasywa segmentu	48 664	1 803	48	13 152	63 667
Pasywa nieprzypisane	-	-	-	-	50 711
Pasywa	-	-	-	-	114 378

Segmenty działalności za okres od 01.01 do 31.12.2016	tys. PLN				Razem
	Segment IT	Segment telematyczny	Segment telemetryczny	Segment pozostałych usług	
Przychody razem segmentu	91 425	2 427	1 402	25 775	121 029
Wynik segmentu	11 786	-1 043	-943	-866	8 934
Koszty nieprzypisane	-	-	-	-	-12 177
Zysk na działalności operacyjnej	-	-	-	-	-3 243
Przychody finansowe netto	-	-	-	-	-1 168
Zysk przed opodatkowaniem	-	-	-	-	-4 411
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-1 102
Zysk netto za rok obrotowy	-	-	-	-	-5 512
Aktywa segmentu	60 041	1 594	921	16 927	79 483
Aktywa nieprzypisane	-	-	-	-	22 631
Aktywa ogółem					102 114
Pasywa segmentu	38 265	1 016	587	10 787	50 655
Pasywa nieprzypisane	-	-	-	-	51 459
Pasywa					102 114

Pozostałe informacje dotyczące segmentów – Informacje geograficzne

Przychody	rok zakończony	rok zakończony
	31.12.2017	31.12.2016
Sprzedaż w kraju	139 823	118 782
Sprzedaż za granicę	1 853	2 247
Razem	141 676	121 029

Na dzień 31.12.2017 i 31.12.2016 aktywa Grupy zlokalizowane były głównie na terenie Polski.

7 STRUKTURA PRZYCHODÓW

Skonsolidowane przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży	rok zakończony	rok zakończony
	31.12.2017	31.12.2016
Przychody ze sprzedaży produktów	0	0
Przychody ze sprzedaży usług	37 963	35 986
Przychody ze sprzedaży towarów	103 713	85 043
Razem przychody ze sprzedaży	141 676	121 029

Działalność Grupy Kapitałowej Arcus S.A. nie podlega sezonowości bądź cykliczności. Przychody generowane są na podstawie kontraktów stałych i kontraktów incydentalnych. Wysoki udział kontraktów incydentalnych w sprzedaży, jak również charakteryzujący je zmienny rozkład w czasie roku z tendencją wzrostową w drugiej połowie roku, prowadzi do zróżnicowanego poziomu osiągniętej sprzedaży w porównywalnych okresach różnych lat. Jednocześnie czynnik ten nie posiada znaczącego wpływu na porównywalność całorocznych wyników spółki.

8 KOSZTY WEDŁUG RODZAJÓW

Koszty rodzajowe	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
Wartość sprzedanych towarów	74 311	64 191
Usługi obce	18 673	17 156
Wynagrodzenia i świadczenia dla pracowników	25 225	22 643
Zużycie materiałów i energii	14 499	12 847
Podatki i opłaty	1 468	1 226
Amortyzacja	2 973	2 800
Pozostałe koszty rodzajowe	1 882	1 797
Razem	139 031	122 660
Zmiana stanu zapasów		-149
Koszty działalności operacyjnej	139 032	122 511
koszty sprzedaży	22 501	23 497
Koszty ogólnego zarządu	12 199	10 110
Koszt własny sprzedaży	104 333	88 904

9 POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

Pozostałe przychody operacyjne	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
Zysk ze sprzedaży środków trwałych	6	542
Otrzymane odszkodowania	513	13
Dotacje otrzymane	149	149
Pozostałe	696	735
Razem	1 364	1 439

10 POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE

Pozostałe koszty operacyjne	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
Strata ze sprzedaży środków trwałych	12	19
Koszty napraw ubezpieczonego mienia	100	68
Aktualizacja wartości należności i zapasów		1 636
Aktualizacja wartości należności		1 353
Pozostałe	303	124
Razem	415	3 200

W roku 2016 Grupa Kapitałowa dokonała aktualizacji wartości zapasów i należności tworząc odpisy aktualizujące na kwotę 3 mln zł. Było to zdarzenie jednorazowe, wynikające z konserwatywnej oceny aktywów.

W okresie sprawozdawczym wykorzystano odpisy na zapasy w kwocie 1,6 mln zł dokonując przecen towarów w magazynie, co pozostało bez wpływu na wynik okresu.

11 PRZYCHODY FINANSOWE

Przychody finansowe	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
Odsetki od lokat bankowych	50	34
Odsetki inne uzyskane	7	27
Pozostałe - w tym różnice kursowe	804	43
Razem	861	104

12 KOSZTY FINANSOWE

Koszty finansowe	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
Odsetki od kredytów	200	173
Pozostałe odsetki	99	101
Dyskonto - kontrakty długoterminowe		190
Pozostałe - w tym różnice kursowe	40	807
Razem	339	1 271

13 PODATEK DOCHODOWY

Obciążenie podatkiem dochodowym (podatek odroczony) w skonsolidowanym rachunku zysków i strat za 2017 rok wynosi 3 711 tys. zł. Podatek wg nominalnej stawki wynosi 782 tys. zł. Wyższe efektywne opodatkowanie spowodowane jest, wynikającym z ostrożnego podejścia, spisaniem aktywów na różnicę przejściową z tytułu strat podatkowych oraz nieaktywowanie nowych strat przez spółki zależne.

14 ZYSK NA JEDNĄ AKCJĘ

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego zwykłym akcjonariuszom spółki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego zwykłym akcjonariuszom (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe). Na koniec okresów sprawozdawczych nie wystąpiły opcje rozwadniające.

Skonsolidowany zysk przypadający na jedną akcję

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
Średnia ważona liczba akcji	7 320 000	7 320 000
Zysk netto przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej (tys. zł)	1 266	-5 220
Zysk netto na jedną akcję przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	0,17	-0,71
Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	0,17	-0,71

15 RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Środki trwałe

	01.01 do 31.12.2017	01.01 do 31.12.2016
Środki trwałe		
Grunty		
Budynki i budowle	280	435
Maszyny i urządzenia	707	1 406
Środki transportu	809	1 376
Pozostałe	897	905
Razem	2 693	4 122
Zaliczki na środki trwałe	316	225
Środki trwałe w budowie	522	0
Rzeczowe aktywa trwałe	3 531	4 347

Zmiany w stanie środków trwałych w okresie 01.01 do 31.12.2017

	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Razem
Bilans otwarcia netto	435	1 406	1 376	905	4 122
Wartość brutto					
Stan na 01.01.2017	889	3 360	2 999	2 541	9 789
Zwiększenia- nabycie		273	329	727	1 329
Zmniejszenia- sprzedaż i likwidacja		483	434	116	1 033
Stan na 31.12.2017	889	3 150	2 894	3 152	10 085
Umorzenie					
Stan na 01.01.2017	454	1 954	1 623	1 636	5 667
Zwiększenia - amortyzacja	155	550	561	671	1 937
Zmniejszenia – sprzedaż i likwidacja		61	99	52	212
Stan na 31.12.2017	609	2 443	2 085	2 255	7 392
Netto na dzień 31.12.2017	280	707	809	897	2 693

Zmiany w stanie środków trwałych w okresie 01.01 do 31.12.2016

	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Razem
Bilans otwarcia netto	501	734	1 830	903	3 968
Wartość brutto					
Stan na 01.01.2016	773	3 220	2 917	3 239	10 149
Zwiększenia- nabycie	116	724	896	981	2 717
Zmniejszenia- sprzedaż i likwidacja		584	814	1 679	3 077
Stan na 31.12.2016	889	3 360	2 999	2 541	9 789
Umorzenie					
Stan na 01.01.2016	273	2 033	1 540	2 336	6 182
Zwiększenia - amortyzacja	181	418	709	623	1 931
Zmniejszenia – sprzedaż i likwidacja		497	626	1 323	2 446
Stan na 31.12.2016	454	1 954	1 623	1 636	5 667
Netto na dzień 31.12.2016	435	1 406	1 376	905	4 122

16 WARTOŚCI NIEMATERIALNE

WARTOŚCI NIEMATERIALNE

	01.01 do 31.12.2017	01.01 do 31.12.2016
Oprogramowanie	3 199,00	961,00
Licencje	75,00	311,00
Inne (oprogramowanie, nakłady na wartości niematerialne)	2 933,00	3 454,00
Razem	6 207,00	4 726,00
Zaliczki na poczet wartości niematerialnych	1 550,00	2 622,00
Razem	7 757,00	7 348,00

Zmiany w stanie wartości niematerialnych w okresie 01.01.2017 do 31.12.2017

	Oprogramowanie	Licencje	Inne	Razem
Bilans otwarcia netto	961,00	311	3 454	4 726
<i>Wartość brutto</i>				
Stan na 01.01.2017	3 105,00	2 134	5 681	10 920
Zwiększenia - nabycie	2 651,00	8	366	3 025
Zmniejszenia – sprzedaż i likwidacja		8	500	508
Stan na 31.12.2017	5 756	2 134	5 547	13 437
<i>Amortyzacja</i>				
Stan na 01.01.2017	2 144	1 823	2 227	6 194
Zwiększenia - amortyzacja	413	236	387	1 036
Zmniejszenia – sprzedaż i likwidacja				0
Stan na 31.12.2017	2 557	2 059	2 614	7 230
Netto na dzień 31.12.2017	3 199	75	2 933	6 207

Zmiany w stanie wartości niematerialnych w okresie 01.01.2016 do 31.12.2016

	Oprogramowanie	Licencje	Inne	Razem
Bilans otwarcia netto	1 201,00	708	2 363	4 272
<i>Wartość brutto</i>				
Stan na 01.01.2016	4 158,00	2 199	4 482	10 839
Zwiększenia - nabycie	117,00	135	1 258	1 510
Zmniejszenia – sprzedaż i likwidacja	1 170	200	59	1 429
Stan na 31.12.2016	3 105	2 134	5 681	10 920
<i>Amortyzacja</i>				
Stan na 01.01.2016	2 957	1 491	2 119	6 567
Zwiększenia - amortyzacja	308	393	168	869
Zmniejszenia – sprzedaż i likwidacja	1 121	61	60	1 242
Stan na 31.12.2016	2 144	1 823	2 227	6 194
Netto na dzień 31.12.2016	961	311	3 454	4 726

Grupa Kapitałowa Arcus nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. W okresie sprawozdawczym Grupa poniosła nakłady na prace rozwojowe wykazywane w pozycji inne dotyczące głównie wdrożenia modułu do rozliczania sprzedaży w dzierżawę oraz modułu CRM.

17 WARTOŚĆ FIRMY Z KONSOLIDACJI

Wartości godziwe na dzień bilansowy	tys. PLN	
	stan na 31.12.2017	stan na 31.12.2016
Wartość firmy T-matic Systems SA	3 029	3 029
Wartość firmy DocuSoft Sp. z o.o.	1 352	1 352
Wartość firmy ASI	4 549	4 549
Wartość firmy Geotik	4 896	4 879
Razem	13 826	13 808

Na dzień 31 grudnia 2017 roku zostały przeprowadzone testy na utratę wartości firmy, które potwierdziły wartości wykazane w powyższej tabeli.

W związku z nabyciem przez Grupę w grudniu 2016 roku podmiotu Geotik, w sprawozdaniu za rok 2016 dokonano tymczasowego ustalenia wartości firmy będącej nadwyżką kosztu połączenia wynoszącego 5 050 tys. zł nad wartością godziwą netto wstępnie zidentyfikowanych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych o wartości 171 tys. zł. Wartość firmy Geotik/Ricaline ustalona na dzień 31 grudnia 2017 roku w wysokości 4 896 tys. zł ma charakter ostateczny.

18 AKTYWA FINANSOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY

Grupa nie posiada aktywów dostępnych do sprzedaży.

19 NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE

Należności długoterminowe	tys. PLN	
	stan na 31.12.2017	stan na 31.12.2016
Należności handlowe od pozostałych jednostek *	6 262,0	7 556,0
Pozostałe należności	95,0	125,0
Razem	6 357,0	7 681,0

*)Należności handlowe długoterminowe to należności z tytułu leasingu.

20 ZAPASY

Zapasy	tys. PLN	
	stan na 31.12.2017	stan na 31.12.2016
Towary i materiały brutto	9 580,0	12 036,0
Odpis aktualizujący	-324,0	-2 215,0
Zaliczki na poczet dostaw towarów	26,0	142,0
Zapasy ogółem	9 281,0	9 963,0

W okresie sprawozdawczym wykorzystano utworzone w poprzednim okresie odpisy na zapasy w kwocie 1,6 mln zł dokonując przecen towarów w magazynie, co pozostało bez wpływu na wynik okresu. Zapasy o wartości 14,5 mln zł stanowią na dzień 31.12.2017 r. zabezpieczenie kredytu bankowego oraz gwarancji ubezpieczeniowej.

21 NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE

	stan na 31.12.2017	stan na 31.12.2016
Należności handlowe od jednostek powiązanych nie podlegających konsolidacji	207,0	679,0
Należności handlowe od pozostałych jednostek *	52 610,0	35 412,0
Należności z tytułu podatków	426,0	332,0
Zaliczki przekazane		
Pozostałe należności	18 298,0	19 230,0
Należności dochodzone sądownie		
Odpis aktualizujący	-4 606,0	-5 986,0
Razem	66 936,0	46 667,0

*) w tym zawarte są należności leasingowe krótkoterminowe

Należności handlowe o wartości 16,8 mln zł stanowiły na dzień 31.12.2017 r. zabezpieczenie kredytu bankowego oraz gwarancji ubezpieczeniowej.

Zmiana stanu odpisu aktualizującego należności handlowe

	stan na 31.12.2017	stan na 31.12.2016
Bilans otwarcia	5 986	4 367
Utworzenie odpisu	85	1 654
na należności handlowe		1 654
wykorzystanie z tytułu:	1 465	35
spłaty należności	356	8
odpisania należności	1 109	27
Bilans zamknięcia	4 606	5 986

22 ŚRODKI PIENIĘŻNE

Środki pieniężne

	stan na 31.12.2017	stan na 31.12.2016
Środki pieniężne w kasie		
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	1 820	1 080
Lokaty krótkoterminowe		
Razem	1 824	1 080

23 SKONSOLIDOWANY KAPITAŁ WŁASNY

Kapitał podstawowy		Wartość nominalna	Ilość akcji
Stan na 31.12.2016		0,10	7 320 000
Stan na 31.12.2017		0,10	7 320 000
seria	liczba akcji	wartość akcji	sposób pokrycia
D	7 320 000	732 000,00	gotówka

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Arcus S.A. w dniu 14 czerwca 2012 roku podjęło uchwałę nr 26 o skupie przez Spółkę akcji własnych w celu umorzenia w ilości do 10% kapitału zakładowego i w cenie za akcję nie przekraczającej 6 zł. Skup akcji rozpoczęto we wrześniu 2012 – na 31.12.2013 Spółka posiadała 75.157 akcji własnych zakupionych w średniej cenie 3,63 zł. Stanowiły one 1,02% w całości kapitału i tyle samo w głosach na WZA.

Uchwałą nr 12 Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki w dniu 20 czerwca 2013 roku postanowiło umorzyć akcje posiadane przez Arcus SA i obniżyć kapitał. Spółka rozpoczęła zgodnie z art. 456 KSH postępowanie konwokacyjne, które zostało zakończone w 4 kwartale 2013 – nie zostały zgłoszone żadne sprzeciwy wierzycieli. W dniu 20 czerwca 2014 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki uchwałą nr 20 postanowiło wszystkie dotychczasowe akcje serii A, B i C zamienić na akcje serii D, a uchwałą nr 21 umorzyć 75 157 akcji, co zostało potwierdzone przez Sąd Rejestrowy we wrześniu 2014 r.

Struktura właścicielska kapitału Arcus SA (według wiedzy Spółki) w dniu 31.12.2017

	Liczba akcji	Wartość udziału w kapitale zakładowym	Udział w kapitale zakładowym
MMR Invest S.A.*	4 800 000,00	480 000,00	65,6
Pozostali	2 520 000	252 000,00	34,4
Razem	7 320 000	732 000,00	100,0

*- podmiot kontrolowany przez Pana Marka Czeredysa, Pana Michała Czeredysa i Pana Rafała Czeredysa

24 KAPITAŁ ZAPASOWY Z EMISJI AKCJI POWYŻEJ ICH WARTOŚCI NOMINALNEJ

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

	stan na 31.12.2017	stan na 31.12.2016
Kapitał zapasowy z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	37 631	37 631
Razem	37 631	37 631

25 ZYSKI ZATRZYMANE

Zyski zatrzymane

	stan na 31.12.2017	stan na 31.12.2016
Zyski zatrzymane z lat ubiegłych	4 134	9 396
Korekta konsolidacyjna		
Wypłata dywidendy	-290	-290
Zysk (strata) bieżącego okresu	1 266	-5 220
Akcje własne – obniżenie kapitału		
Zmiana kapitałów - podwyższenie kapitałów w spółce zależnej		248
Razem	5 110	4 134

26 REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA

Zmiany w stanie rezerw na zobowiązania	stan na 31.12.2017	stan na 31.12.2016
Bilans otwarcia	1 125	1 022
Utworzenie rezerwy	421	414
Na naprawy gwarancyjne		
Na odprawy emerytalne i urlopy	421	414
Wykorzystanie rezerw	408	280
Na naprawy gwarancyjne		
Rezerwa na odprawy emerytalne i urlopy	414	276
Rezerwa na inne przewidywane koszty		4
Rozwiązanie rezerw	51	31
Na naprawy gwarancyjne		
Na odprawy emerytalne i urlopy	51	31
Bilans zamknięcia	1 087	1 125

Spółki Grupy wypłacają pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks pracy. W związku z tym, na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuariálną, tworzą rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych.

Główne założenia przyjęte przez aktuarium do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące

	31.12.2017	31.12.2016
Stopa dyskontowa (%)	3,25%	3,50%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	3,50%	3,50%

27 ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

Zobowiązania długoterminowe na dzień 31.12.2017 roku w kwocie 22 002 tys. zł (31.12.2016 w kwocie 8204 tys. zł) to obok rezerw na zobowiązania i podatek odroczony, wykazywane w pozycji „Pozostałe zobowiązania długoterminowe” zobowiązania handlowe w kwocie 15 857 tys. zł oraz zobowiązania z tytułu leasingu w kwocie 674 tys. zł.

28 ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE I POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

	stan na 31.12.2017	stan na 31.12.2016
Zobowiązania handlowe wobec jednostek powiązanych nie podlegających konsolidacji	369,00	307,00
Zobowiązania handlowe wobec pozostałych jednostek *	25 311,00	30 854,00
Zobowiązania z tytułu podatków i ubezpieczeń społecznych	10 518,00	6 605,00
Zaliczki otrzymane	283,00	84,00
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	2 499,00	784,00
Pozostałe	3 469,00	3 178,00
Razem	42 449,00	41 812,00

*) w tym kwota zobowiązań z tytułu leasingu 2 352 tys. zł (2 476 tys. zł na 31.12.2016)

29 ZOBOWIĄZANIA I NALEŻNOŚCI W WALUTACH OBCYCH

	Zobowiązania w tys. PLN		Należności w tys. PLN	
	stan na 31.12.2017	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2017	stan na 31.12.2016
EUR	33 713	27 553	1 111	3 263
USD				
PLN	25 521	17 501	72 182	54 085
Razem	59 234	45 054	73 293	57 348

30 ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Zobowiązania warunkowe	stan na 31.12.2017	stan na 31.12.2016
Zobowiązania wekslowe w tym wystawione dla:	24 850	25 275
Banku z tyt. zabezpieczenia kredytu	9 000	9 500
firm ubezpieczeniowych z tyt. udzielonej gwarancji należytego wykonania umowy i zapłaty wadium	14 803	11 511
kontrahentów z tyt. udzielonej gwarancji należytego wykonania umowy	468	3 844
Z tytułu akredytywy importowej		
Gwarancje bankowe	579	420

*w tym gwarancja ubezpieczeniowa Ergo Hestia w kwocie 9,6 mln zł związana ze sporem z EOP (na dzień bilansowy i na koniec okresu porównywalnego)

Konsorcjum Arcus SA i spółki zależnej T-matic Systems SA otrzymało w grudniu 2013 r. (raport giełdowy 36/2013) zawiadanie od Energa-Operator SA do próby ugodowej w sprawie zapłaty przez Konsorcjum łącznie kwoty 21.513.481,31 zł obejmującej roszczenia wynikające z kar umownych dotyczących umów o dostawę i uruchomienie infrastruktury licznikowej objętej umowami: ZP/62/AZU/2011 z dn. 09.09.2011, ZP/63/AZU/2011 z dn. 26.08.2011, ZP/64/AZU/2011 z dn. 26.08.2011 i ZP/66/AZU/2011 z dn. 25.10.2011, stanowiącymi dokumenty wykonawcze do Umowy Ramowej, o której Spółka informowała w RB 22/2011 z dnia 28 czerwca 2011 r. Posiedzenie Sądu planowane początkowo na 30.12.2013, zostało przełożone na 05.03.2014, a w marcu, na wniosek stron, Sąd przesunął termin na 20 maja 2014. Wniosek Arcus SA skierowany do sądu o dalsze odroczenie rozprawy, poparty przez Energa-Operator SA, nie został uznany przez Sąd i sprawa została oddalona na rozprawie w dniu 20 maja br. Konsorcjum otrzymało w grudniu od Energa-Operator SA przed sądowe wezwanie do zapłaty, jednocześnie Konsorcjum skierowało do drugiej strony roszczenia o zapłatę za dodatkowe prace wykraczające poza zakres objęty umowami (raport bieżący nr 26/2014 z dn. 18.12.2014). W grudniu 2014 r. Energa-Operator SA wystawiła noty obciążeniowe dla Konsorcjum dotyczące wyżej wymienionych umów na łączną kwotę 21.183.223,41 zł, które nie zostały przez Konsorcjum uznane (raport bieżący nr 25/2014 z dn. 03.12.2014). W maju 2015 r. do Arcus SA wpłynął pozew o zapłatę kwoty 23.125.480,70 zł (raport bieżący nr 3/2015 z dn. 15.05.2015). W dniu 10 czerwca 2015r. Konsorcjum wniosło odpowiedź na pozew. W odpowiedzi na kolejne pismo przygotowawcze EOP, Arcus i T-matic w dniu 18 grudnia 2015 r. wniosły pismo procesowe z dodatkową argumentacją dotyczącą nieważności umów, które zmieniło kolejność przeprowadzania postępowania dowodowego w sprawie. W dniu 13 stycznia 2016 r. odbyła się pierwsza rozprawa, na której Sąd przychylił się do stanowiska Konsorcjum i postanowił iż w pierwszej kolejności badana będzie kwestia nieważności umów. Następnie rozprawa została odroczone do dnia 18 marca 2016 r.

W dniu 15 października 2015 roku Arcus SA skierował wraz z T-matic do Energa – Operator wezwanie dot. podjęcia negocjacji w przedmiocie ważności / skuteczności prawnej umów realizacyjnych na dostawę oraz uruchomienie infrastruktury licznikowej, w tym m.in. Umowy Realizacyjnej. Emitent cały czas pozostaje w przekonaniu o możliwości polubownego zakończenia sporów stron, aby nie dopuścić do eskalacji sporu dotyczącego łącznie ponad 450 tysięcy urządzeń licznikowych zainstalowanych przez konsorcjum.

W dniu 12 listopada 2015 roku Zarząd Arcus SA powziął informację od profesjonalnego pełnomocnika procesowego o skierowaniu w dniu 10 listopada 2015 roku wraz ze spółką zależną T-matic Systems SA do Sądu Okręgowego w Gdańsku (IX Wydział Gospodarczy) pozwu wobec Energa – Operator SA o ustalenie, na podstawie art. 189 Kodeksu postępowania cywilnego, nieważności umowy realizacyjnej z dnia 1 lutego 2013 roku, o której zawarciu Spółka informowała raportem bieżącym nr 4/2013 z dnia 4 lutego 2013 roku. Wartość przedmiotu sporu wynosi 77 mln zł.

Przedmiotem Umowy Realizacyjnej była dostawa i instalacja 310 tysięcy inteligentnych liczników w technologii PRIME, w ramach kolejnego etapu realizacji projektu inteligentnego opomiarowania odbiorców prądu w Polsce. W ramach Umowy Realizacyjnej Emitent oraz T-matic zobowiązały się do realizacji dostawy urządzeń i oprogramowania oraz uruchomienia infrastruktury licznikowej dla określonego obszaru instalacyjnego. Zgodnie ze stanowiskiem zawartym w Pozwie przez Emitenta oraz T-matic, Umowa Realizacyjna zawiera zasadnicze mankamenty konstrukcyjne, które wskazują, że Umowa Realizacyjna obarczona jest sankcją bezwzględnej nieważności, z uwagi w szczególności na następujące dwie grupy okoliczności:

- pomiędzy Stronami w ogóle nie doszło do wykreowania / powstania zobowiązania we wszystkich jego istotnych/wymaganych przez przepisy bezwzględnie obowiązującego prawa elementach, ze względu na fakt, że przedmiot świadczenia Emitenta oraz T-matic nie został w niej odpowiednio precyzyjnie określony, czego skutkiem jest de facto i de iure brak zawarcia umowy jako takiej; oraz,
- Umowa Realizacyjna narusza w sposób rażący równowagę stron stosunku zobowiązaniowego, a zatem pozostaje ona sprzeczna z naturą / istotą zobowiązania oraz jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego, a tym samym obarczona jest również z tego powodu sankcją nieważności.

Umowa Realizacyjna w swym zasadniczym kształcie stanowi umowę dostawy, uregulowaną w art. 605 i n. Kodeksu cywilnego ("k.c."), co wynika także z treści pkt 25.2 Umowy Realizacyjnej. Zakres regulacyjny, o którym mowa powyżej wskazuje, że umowa dostawy stanowi kontrakt wzajemny o cechach zbliżonych do umowy sprzedaży. Jest ona zatem co do zasady ekwiwalentnym stosunkiem prawnym, w którym świadczeniu jednej strony (wytworzeniu i dostarczeniu rzeczy) odpowiada świadczenie kontrahenta (odbioru rzeczy oraz zapłata ceny). W związku z powyższym oraz mając na względzie rodzaj komunikacji kierowanej przez Pozwaną do Powodowych Spółek wskazać należy, że właściwy, kompletny i odpowiedni opis przedmiotu zamówienia (tj. opis przedmiotu dostawy, a tym samym de facto obowiązków konsorcjum Emitenta i T-matic) identyfikować powinien i określać treść świadczenia Emitenta oraz T-matic. Co więcej, wymóg ten odnosi się do tzw. *essentialia negotii* umowy dostawy, a więc definiuje ich istnienie (istnienie umowy) w obrocie prawnym. W konsekwencji, należy przyjąć, iż brak wystarczająco precyzyjnego określenia przedmiotu świadczenia powoduje brak zawarcia danej umowy jako takiej. W ramach Umowy Realizacyjnej w sposób specyficzny przewidziany został mechanizm weryfikacji wykonania świadczenia przez Powodowe Spółki, tj. w szczególności nie zostały określone w sposób wiążący procedury weryfikacyjne, które pozwalały na ocenę, czy świadczenie Spółki oraz T-matic odpowiadało Umowie Realizacyjnej.

Przedmiot świadczenia został w Umowie Realizacyjnej określony w sposób nieostateczny i niejednoznaczny, a także na etapie wykonania Umowy Realizacyjnej podlegał jednostronnym modyfikacjom ze strony Energa – Operator. Umowa Realizacyjna objęta jest także zasadniczym mankamentem w związku z ukształtowaniem pozycji Stron w ramach zawartego stosunku zobowiązaniowego, zwłaszcza w kontekście uznania umowy dostawy za protoplastę Umowy Realizacyjnej, co przedkłada się w szczególności w zakresie:

- kar umownych zastrzeżonych wyłącznie na rzecz jednej strony, tj. Energa – Operator;
- dopuszczenie możliwości kumulacji kar umownych nałożonych na Emitenta oraz T-matic (brak możliwości naliczenia jakiegokolwiek kary umownej na rzecz Wykonawcy);
- przyjęcie możliwości kumulacji kar umownych zarówno z punktu widzenia odstąpienia od Umowy Realizacyjnej, jak i niewykonania jej w terminie (a zatem objęcie ochroną dwóch sprzecznych ze sobą interesów Energa - Operator, tj. ochrony przed niewykonaniem i nienależytym wykonaniem ww. Umowy Realizacyjnej);

- zastrzeżenie kar umownych za niedotrzymanie parametru jakościowego świadczenia Emitenta oraz T-matic z przyczyn leżących poza sferą zależną od Emitenta oraz T-matic;
- możliwość jednostronnego zatrzymania Produktów przez Energa – Operator, bez zgody Emitenta oraz T-matic w przypadku odstąpienia od Umowy.

W dniu 16 listopada 2015 roku Arcus SA powziął informację od Energa – Operator SA o wezwaniu do zapłaty kwoty 157 023 542 zł składającej się z:

- kwoty 1.002.942 zł (jeden milion dwa tysiące dziewięćset czterdzieści dwa złote) tytułem obniżenia wynagrodzenia należnego Emitentowi oraz T-matic za zatrzymane przez Energa – Operator produkty wytworzone w toku umowy realizacyjnej na dostawę i uruchomienie infrastruktury licznikowej z dnia 1 lutego 2013 r. („Umowa Realizacyjna”);
- kwoty 156.060.200 zł (sto pięćdziesiąt sześć milionów sześćdziesiąt tysięcy dwieście złotych) naliczonych przez Energa – Operator na podstawie Umowy Realizacyjnej.

Według analiz i ocen Emitenta Wezwanie jest elementem taktyki negocjacyjnej Energa – Operator, a podstawa prawna roszczenia jest bezzasadna z uwagi na podniesioną przez Emitenta nieważność Umowy Realizacyjnej, o czym Spółka informowała raportem bieżącym nr 21/2015 z dnia 16 października 2015 roku. Przedmiotowa bezzasadność wynika także i zupełnie niezależnie z braku podstaw faktyczny czy merytorycznych dla naliczenia kary umownej. Dotychczasowe stanowisko prawne Emitenta nie uległo zmianie, skutkiem czego już w dniu 10 listopada 2015 roku zostało wytoczone przed sądem powszechnym, przeciwko Energa Operator SA, powództwo o ustalenie nieważności Umowy Realizacyjnej, o czym Spółka informowała raportem bieżącym nr 24/2015.

W zakresie skierowanego do spółki przez Energa Operator SA wezwania z dnia 16 listopada 2015 r. do zapłaty kwoty 157 023 542 zł, dotychczasowe stanowisko prawne Emitenta nie uległo zmianie. 10 listopada 2015 roku zostało wytoczone przed sądem powszechnym, przeciwko Energa Operator SA, powództwo o ustalenie nieważności Umowy Realizacyjnej, o czym Spółka informowała raportem bieżącym nr 24/2015.

W związku z intencjami Zarządu spółki do zakończenia sporu na drodze polubownej, skierowany został do Sądu wniosek o zawezwanie do próby ugodowej. Posiedzenie Sądu w tym zakresie zostało wyznaczone na dzień 20 maja 2016r, podczas którego wyznaczono kolejny termin posiedzenia Sądu. Na posiedzeniu w dniu 5 sierpnia 2016 roku strony przedstawiły wniosek o ponowne odroczenie terminu rozprawy w celu uzgodnienia szczegółowych warunków ugody. Sąd po rozpatrzeniu argumentacji obydwu stron, przychylił się do wniosków i wyznaczył termin kolejnego posiedzenia na 20 grudnia 2016 roku.

W dniu 19.10.2016r Zarząd Arcus SA skierował do Energa Operator SA (raport bieżący nr 24/2016) żądanie zapłaty łącznej kwoty 174.111.458,96 złotych tytułem naprawienia szkody poniesionej przez Emitenta oraz natychmiastowego zaprzestania nieuprawnionych działań i zaniechań Energa Operator dotyczących Umów Realizacyjnych oraz zaistniałego pomiędzy stronami sporu, które powiększałyby szkodę Spółki oraz T-Matic Systems SA, lub które prowadziłyby do naruszania dóbr osobistych Emitent lub T-matic Systems SA W tym zakresie do sądu został złożony wniosek o zawezwanie do próby ugodowej jednakże do dnia dzisiejszego nie został wyznaczony termin rozprawy.

W dniu 1 marca 2017 roku Zarząd Arcus SA otrzymał datowane na dzień 28 lutego 2017 roku pismo ubezpieczyciela Ergo-Hestia S.A. (raport bieżący 2/2017), dotyczące zgłoszonego przez Energa-Operator SA wniosku o wypłatę świadczenia z udzielonej przez Ergo Hestia S.A. gwarancji należytego wykonania łączącej Arcus SA i T-matic Systems SA z Energa umowy realizacyjnej z dnia 1 lutego 2013 r. na dostawę i uruchomienie infrastruktury licznikowej, o której to umowie Emitent informował w raporcie bieżącym nr 4/2013, w zakresie obejmującym roszczenia Energa wobec Emitenta i T-matic z tytułu rzekomego nienależytego wykonania Umowy (o których była mowa w raporcie bieżącym Emitenta nr 25/2015).

W dniu 25 kwietnia 2017 r. Ubezpieczyciel wystosował do Arcus S.A. pismo datowane na 5 kwietnia 2017 r. (raport bieżący 4/2017), zawierające wezwanie do zapłaty (wraz z ustawowymi odsetkami) kwoty 9.597.702,30 złotych, stanowiącej wartość wypłaconego w dniu 3 marca 2017 r. przez Gwaranta na rzecz Energa świadczenia z Gwarancji. Zarząd Arcus SA kwestionujące zarówno roszczenia Energa, jak i wypłatę przez Ergo-Hestia środków z ww. gwarancji na rzecz Energa, uznając je za całkowicie bezpodstawne.

W dniu 27 kwietnia 2017 Zarząd Arcus SA otrzymał informację iż 13 kwietnia 2017 roku Sąd Okręgowy w Gdańsku wydał postanowienie na mocy którego udzielił Spółce zabezpieczenia roszczenia Arcus S.A. oraz T-Matic Systems S.A. przeciwko Energa-Operator S.A. (raport bieżący nr 24/2016 z dn. 19.10.2016) w postaci:

1. nakazania zwrotu na rzecz ubezpieczyciela kwoty 4.798.851,15 złotych, tj. wydania bezpodstawnie uzyskanej kosztem Emitenta korzyści z tytułu realizacji przez Ergo-Hestia, na żądanie Energa, gwarancji należytego wykonania łączącej Arcus/T-matic z Energa umowy realizacyjnej z dnia 1 lutego 2013 r. na dostawę i uruchomienie infrastruktury licznikowej, o której to umowie Emitent informował w raporcie bieżącym nr 4/2013 („Umowa”), w związku ze zgłoszonymi roszczeniami Energa wobec Arcus i T-matic z tytułu rzekomego nienależytego wykonania Umowy (o których była mowa w raporcie bieżącym nr 25/2015);
2. nakazania zwrotu na rzecz ubezpieczyciela kwoty 4.798.851,15 złotych, tj. wydania bezpodstawnie uzyskanej kosztem T-matic korzyści z tytułu realizacji przez Ergo-Hestia, na żądanie Energa, gwarancji należytego wykonania Umowy.

Zgodnie z treścią Postanowienia, Sąd orzekł o zabezpieczeniu powyższego roszczenia poprzez unormowanie praw i obowiązków stron postępowania zabezpieczającego na czas jego trwania, w ten sposób, że:

- a) nakazał Energa zwrot na rzecz Ergo-Hestia kwoty 9.597.702,30 złotych w terminie 30 dni od daty wydania Postanowienia, pod warunkiem wydania przez Ergo-Hestia gwarancji zapłaty na rzecz Energa kwoty 9.597.702,30 złotych, możliwej do realizacji w przypadku prawomocnego zakończenia, na niekorzyść Arcus/T-matic, przyszłego postępowania sądowego wszczętego przez przeciwko Energa o roszczenia zabezpieczone Postanowieniem („Postępowanie”);
- b) nakazał Uprawnionym wystąpić do Ergo-Hestia o wydanie gwarancji zapłaty na rzecz Energa kwoty 9.597.702,30 złotych, możliwej do realizacji w przypadku prawomocnego zakończenia Postępowania na niekorzyść Uprawnionych, z terminem obowiązywania do dnia 31 grudnia 2017 r., oraz występować każdorazowo o wydłużanie przez Ergo-Hestia okresu obowiązywania ww. gwarancji na kolejne okresy roczne po dniu 31 grudnia 2017 r. do czasu prawomocnego zakończenia Postępowania, przy czym wydłużenia takie powinny nastąpić do 30 grudnia każdego kolejnego roku).

Ponadto, Postanowienie wyznacza Uprawnionym dwutygodniowy termin do złożenia pozwu dotyczącego roszczeń zabezpieczonych Postanowieniem, pod rygorem upadku udzielonego zabezpieczenia. Postanowienie jest skuteczne i wykonalne od chwili jego wydania, jednak stronie przeciwnej przysługuje na nie zażalenie.

Zabezpieczenie zostało wydane w związku z planowanym przez Arcus SA pozwem przeciwko Energa-Operator o zapłatę kwoty 174.111.458,96 złotych tytułem naprawienia szkody poniesionej przez Emitenta oraz natychmiastowego zaprzestania nieuprawnionych działań i zaniechań Energa Operator dotyczących Umów Realizacyjnych oraz zaistniałego pomiędzy stronami sporu, które powiększałyby szkodę Spółki oraz T-Matic Systems S.A., lub które prowadziłyby do naruszania dóbr osobistych Emitent lub T-matic Systems SA (raport bieżący nr 24/2016)

W związku z postanowieniem sądu z dnia 13 kwietnia 2017 roku, w dniu 8 maja 2017 roku Arcus SA oraz T-matic Systems SA złożyły do Sądu Okręgowego w Gdańsku, IX Wydział Gospodarczy pozew przeciwko Energa Operator SA (raport bieżący 6/2017). W dniu 12 maja 2017 roku wydana została przez STU Ergo Hestia SA gwarancja na mocy której Ergo Hestia zobowiązała się nieodwołalnie i bezwarunkowo, na zasadach określonych w Gwarancji, dokonać na rzecz Energa Operator SA zapłaty kwoty 9.597.702,30 złotych w razie prawomocnego zakończenia na niekorzyść Emitenta i T-matic Systems SA postępowania sądowego przed ww. Sądem, wszczętego z powództwa Emitenta i T-matic przeciwko Energa o roszczenia zabezpieczone postanowieniem (raport bieżący 7/2017).

W dniu 25 września 2017 Arcus SA wniósł pozew do Sądu Okręgowego w Gdańsku, IX Wydział Gospodarczy przeciwko Energa-Operator SA z siedzibą w Gdańsku, w którym wraz T-matic Systems S.A., jako powodowie, dochodzą łącznie od Energa zapłaty kwoty 174.111.458,96 złotych (wraz z należnymi odsetkami ustawowymi), tytułem naprawienia szkody poniesionej w następstwie bezprawnego i zawinionego popełnienia przez Energa czynu niedozwolonego/czynu nieuczciwej konkurencji, na szkodę Emitenta, w związku z trwającym sporem, dotyczącym kwestii ważności, prawidłowości wykonania, a także wzajemnych roszczeń wynikających i związanych z zawarciem i realizacją na rzecz Energa umów realizacyjnych na dostawę oprogramowania i uruchomienie infrastruktury licznikowej oraz umów na wykonanie infrastruktury pośredniczącej w technice PLC zawartych w okresie od 25.08.2011 r. do 01.02.2013 r. w następstwie udzielenia przez Energa zamówienia publicznego w trybie przetargowym. (raport bieżący 16/2017).

Pozew formułuje zarzuty przypisujące Energa odpowiedzialność odszkodowawczą (zarówno deliktową, jak i o charakterze kontraktowym) względem Arcus SA i T-matic Systems SA w odniesieniu do negatywnych następstw działań i zaniechań związanych z powstaniem, eskalacją i brakiem zakończenia sporu. W ocenie powodów, bezzasadne i bezprawne żądania Energa (jako zamawiającego) dotyczące zapłaty znaczących kwot w ramach roszczeń związanych z wykonaniem umów, w tym naliczenie kar umownych oraz doprowadzenie przez Energa do nasilenia sporu, a także brak uregulowania przez Energa należności związanych z wykonanymi pracami, skutkowały wyrządzeniem powodowi szkody, która miała związek z zaistnieniem okoliczności negatywnie oddziałujących na prowadzoną przez powodów działalność gospodarczą i ich funkcjonowanie w obrocie gospodarczym, przekładając się na konkretny uszczerbek majątkowy.

W dniu 11 grudnia 2017 roku Arcus S.A. otrzymał pozew wzajemny o zapłatę na rzecz Energa kwoty 157.063.142 złotych (wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 02.11.2015 r. do dnia zapłaty), tytułem naprawienia rzekomej szkody poniesionej przez Energa w związku z zawarciem i realizacją przez Powodów na rzecz Energa kilku umów realizacyjnych na dostawę oprogramowania i uruchomienie infrastruktury licznikowej zawartych w okresie od 25.08.2011 r. do 01.02.2013 r. (raport bieżący 22/2017). W odpowiedzi na pozew złożony w dniu 7 lutego 2018 roku, pełnomocnik Arcus S.A. wniósł o oddalenie powództwa w całości wskazując na jego bezzasadność. W stosunku do powództwa wzajemnego podniesiony został zarzut nieważności Umowy realizacyjnej nr 71 w oparciu o okoliczności przedstawione w pozwie z dnia 10 listopada 2015 roku tj. na skutek tego iż (I) przedmiot świadczenia nie został w niej precyzyjnie określony oraz (II) Umowa narusza w sposób rażący równowagę Stron i pozostaje sprzeczna z naturą/istotą zobowiązania oraz z zasadami współzycia społecznego. W ocenie Arcus S.A. Energa nie udowodniła zasadności roszczenia w zakresie podstawy faktycznej oraz wysokości dochodzonych roszczeń.

Zarząd Arcus S.A. podtrzymuje stanowisko iż roszczenie Energa – Operator jest niezasadne, a ewentualny wpływ środków pieniężnych w związku z tym roszczeniem jest mało prawdopodobny. Mając powyższe na uwadze nie tworzono rezerw dotyczących w/w sporu na dzień bilansowy.

Zarząd Arcus S.A. podkreśla iż ze względu na ważny interes społeczny oraz precedensowy charakter projektu, jego intencją jest zakończenie sporu na drodze polubownej.

31 NABYCIE PODMIOTU ZALEŻNEGO

W dniu 29 grudnia 2016 roku na mocy dwustronnej umowy, w ramach Grupy Kapitałowej Arcus SA powołana została spółka Geotik Sp. z o.o. Transakcji dokonano poprzez wniesienie Zorganizowanej Części Przedsiębiorstwa T-matic Systems SA związanej z działalnością na rynku telematyki oraz wniesienie całego przedsiębiorstwa pod nazwą Rikaline Monika Majewska z siedzibą we Wrocławiu.

W nowym podmiocie T-matic Systems SA objął 28014 udziałów o łącznej wartości nominalnej 1.400.700,00 złotych co stanowiło 65,67 % w kapitale zakładowym Spółki i głosów na Zgromadzeniu Wspólników, natomiast drugi udziałowiec objął 14 645 udziałów o łącznej wartości nominalnej 732.250 co stanowiło 34,33 % w kapitale zakładowym Spółki i głosów na Zgromadzeniu Wspólników.

Na mocy zawartej w dniu 29 grudnia 2016 roku umowy inwestycyjnej w 2017 roku miało miejsce podwyższenie kapitału zakładowego Spółki przez T-matic Systems SA, w wyniku czego jego udziały w Geotik Sp. z o.o. wyniosły 66,7%. W dniu 22 grudnia 2017 roku Arcus SA nabył wszystkie posiadane przez T-matic udziały w spółce Geotik.

Geotik jest podmiotem zależnym od Arcus, podlegał konsolidacji metoda pełną na dzień 31.12.2017 roku jak i na 31.12.2016 roku, jednak bez wpływu na wynik skonsolidowany za 2016 rok, z uwagi na fakt, że pomiędzy dniem objęcia Spółki konsolidacją a dniem bilansowym nie występowały zdarzenia mogące w istotny sposób wpłynąć na wynik Grupy.

W sprawozdaniu za rok 2016 dokonano tymczasowego ustalenia wartości firmy Geotik/Ricaline będącej nadwyżką kosztu połączenia wynoszącego 5 050 tys. zł nad wartością godziwą netto wstępnie zidentyfikowanych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych o wartości 171 tys. zł. Wartość firmy Geotik/Ricaline ustalona na dzień 31 grudnia 2017 roku w wysokości 4 896 tys. zł ma charakter ostateczny.

32 UMOWY KREDYTOWE I LEASINGOWE

Umowy leasingowe

Grupa w ramach umów leasingowych zawartych z firmami leasingowymi dysponuje sprzętem drukującym, kopiującym oraz telemetrycznym, który oddaje do dalszej dzierżawy swoim klientom. Umowy te spełniają warunki leasingu finansowego. Na dzień bilansowy zobowiązania z tytułu leasingu wynosiły 3 026 tys. zł. Umowy te zawierane są na okres od 24 do 60 miesięcy.

Zobowiązania z tytułu leasingu

	stan na 31.12.2017	stan na 31.12.2016
Płatne w terminie do 1 roku	2 352	2 476
Płatne w okresie 1-5 lat	674	2 640
Razem	3 026	5 116

Umowy kredytowe

Na dzień 31.12. 2017 roku Spółka dominująca posiadała kredyt w rachunku bieżącym w kwocie 2 mln zł z terminem spłaty 30.09.2018 z czego na dzień bilansowy wykorzystano 0,38 mln zł. Zgodnie z podpisanym w dniu 16.03.2018 r. aneksem do umowy o kredyt w rachunku bieżącym kwota dostępnego kredytu zwiększyła się na okres do 29.04.2018 roku o 2 mln zł. Na dzień bilansowy oraz do dnia publikacji niniejszego sprawozdania nie było podstaw do wypowiedzenia przez bank warunków obowiązującej umowy.

Na dzień bilansowy Spółka dominująca była stroną podpisanego w okresie sprawozdawczym z Kycera Document Solutions Europe B.V. porozumienia o finansowaniu dostaw w kwocie 4,3 mln EUR z zabezpieczeniem w postaci poręczenia majątkowego udzielonego przez akcjonariusza większościowego.

Na dzień 31.12. 2017 r. Spółka zależna Arcus Systemy Informatyczne posiadała kredyt w rachunku bieżącym z limitem 1,5 mln zł i z terminem spłaty do 29 maja 2018 r. Na dzień bilansowy wykorzystano limit w pełnej wysokości.

Na dzień 31.12. 2017 roku jednostka zależna Docusoft posiadała kredyt krótkoterminowy z limitem w wysokości 0,2 mln zł, z czego na dzień bilansowy wykorzystano 0,16 mln zł.

33 DOTACJE

W okresie sprawozdawczym Grupa nie otrzymała nowych dotacji.

Grupa rozlicza w pozostałe przychody operacyjne otrzymaną w latach poprzednich dotację do oprogramowania do wysokości dokonanych odpisów amortyzacyjnych.

34 TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI		Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych	Należności od podmiotów powiązanych	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych
2017					
Podmiot powiązany					
Rafał Kręcisz		3		4	
Piotr Golik		3	218		71
Marek Czeredys					322
Michał Czeredys				203	
Razem		6	218	207	393
2016					
ADD Polska Sp. z o.o S. Komandyt.		820		474	
Polmag		7			
Rafał Kręcisz		3	147	2	
Sławomir Majdański		3	120		
Piotr Golik		1	336		
Marek Czeredys					307
Michał Czeredys				203	
Razem		834	603	679	307

Transakcje z podmiotami powiązanyimi dokonywane są na zasadach rynkowych.

35 WYNAGRODZENIA

Wynagrodzenie wyższej kadry zarządzającej

	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2016
Zarząd	1 302	878
Rada Nadzorcza	456	407
Kontrakt menadżerski	300	300
Dyrektorzy	3 843	3 816
Razem	5 901	5 401

36 ZESTAWIENIE ORAZ OBJAŚNIENIE RÓŻNIC POMIĘDZY DANymi UJAWNIONymi W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM I DANymi PORÓWNYWALNYCH

Dane porównywalne zamieszczone w niniejszym sprawozdaniu nie różnią się od danych zawartych w zatwierdzonym sprawozdaniu skonsolidowanym za 2016 rok

37 Zatrudnienie

Na 31.12.2017 roku Grupa Kapitałowa Arcus S.A. zatrudniała 231 osób, na koniec poprzedniego roku zatrudnienie wynosiło 238 osoby.

38 POZYCJE POZABILANSOWE

Szczegóły zobowiązań pozabilansowych ujawnione są w pkt. 30.

39 ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM

W dniu 16.03.2018 roku został podpisany przez spółkę dominującą aneks do umowy o kredyt w rachunku bieżącym, na mocy którego kwota dostępnego kredytu zwiększyła się na okres do 29.04.2018 roku o 2 mln zł.

40 ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

Ryzyko działalności gospodarczej przypisane do grupy Arcus jest immanentną cechą prowadzonej aktywności. Grupa dokonuje identyfikacji i cyklicznych aktualizacji ryzyk w podstawowych grupach wraz z szacowaniem prawdopodobieństwa ich wystąpienia oraz ich wartości i wpływu na sytuację ekonomiczną grupy.

Z uwagi na wagę jaką grupa przywiązuje do problematyki zarządzania ryzykiem, na poziomie zarządczym odpowiedzialność za kreowanie i realizację polityki zarządzania ryzykiem odpowiada Zarząd spółki Arcus SA. Szczegółowe przyporządkowanie do wybranych klas ryzyk związane jest z podziałem kompetencji między członkami zarządu. Dodatkowo ich działania wspierane są poprzez pełnomocnika ds. ISO oraz specjalistyczne podmioty audytowe, doradcze i kancelarie prawne. Grupa wykorzystuje mechanizmy ubezpieczeń w celu ograniczenia potencjalnych negatywnych skutków zdarzeń jakie mogą wystąpić w wyniku materializacji ryzyk. Grupa uznając wagę zarządzania ryzykiem ustanowiła komitet audytu oraz powołała w podmiocie dominującym członka zarządu ds. prawnych i korporacyjnych.

W prowadzonej działalności operacyjnej, Grupa styka się następującymi rodzajami ryzyka finansowego:

40.1 Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe wynika z charakteru prowadzonej działalności – Arcus S.A. jest importerem towarów i usług ze strefy EUR i USD, które następnie sprzedawane są na rynku krajowym w PLN. Pozostałe spółki Grupy Kapitałowej nie dokonują istotnych transakcji walutowych.

W roku 2017 Grupa nie nabywała oraz nie wystawiała instrumentów opcyjnych.

40.2 Ryzyko stopy procentowej

Spółki Grupy korzystają z kredytów bankowych obrotowych i celowych opartych o zmienną stopę procentową WIBOR oraz doliczoną marżę banków, ponadto umowy leasingu, których Spółki są stroną, także oparte są o stopę WIBOR. Spółki nie stosują instrumentów zabezpieczających ryzyko stopy procentowej, gdyż wpływ takiego ryzyka na ich wynik jest minimalny. Wolne środki pieniężne lokowane są na krótkoterminowych depozytach bankowych.

40.3 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe dotyczy głównie takich klas aktywów jak: należności, udzielone pożyczki, środki pieniężne i depozyty bankowe, krótkoterminowe aktywa finansowe.

Klienci rozpoczynający współpracę z wykorzystaniem kredytu kupieckiego, podlegają procedurze weryfikacyjnej, mającej na celu ocenę standingu finansowego. Następnie, powstające należności handlowe podlegają stałemu monitoringowi w ramach współpracy działów handlowych i administracyjnych. Duża baza klientów oraz ich dywersyfikacja powodują ograniczenie ryzyka kredytowego poprzez uniezależnienie się od niewielkiej grupy znaczących odbiorców.

40.4 Ryzyko związane z posiadanymi aktywami finansowymi

Ryzyko takie związane jest z wyceną rynkową posiadanych przez Spółkę aktywów finansowych, które podlegają okresowej zmianie w związku z wahaniami kursów notowań akcji. Ryzyka związane z szacunkami zostały opisane w pkt 4.4 Szacunki i osądy.

40.5 Ryzyko związane z płynnością

Zarządzanie płynnością Grupy obejmuje następujące obszary: bieżący, stały monitoring zobowiązań oraz należności handlowych, prognozowanie przepływów pieniężnych i potrzeb gotówkowych Spółki, aktywne zarządzanie środkami pieniężnymi.

Ryzyko utraty płynności, rozumiane jako ryzyko utraty zdolności do regulowania zobowiązań w określonych terminach. Ryzyko wynika z potencjalnego ograniczenia dostępu do rynków finansowych czy też zmiany nastawienia banków do udzielania kredytów, co może skutkować brakiem możliwości pozyskania nowego finansowania lub refinansowania swojego zadłużenia.

Grupa monitoruje ryzyko braku środków pieniężnych dostosowując strukturę finansowania do prognozowanych przyszłych przepływów finansowych, dywersyfikując źródła pozyskiwania finansowania poprzez korzystanie z różnych produktów takich jak kredyty, finansowanie przez dostawców czy umowy leasingu finansowego.

Zmniejszenie po dniu bilansowym kwoty dostępnego kredytu w rachunku bieżącym dla spółki dominującej wiąże się ze zmianą modelu finansowania opierającym się na zwiększonym zaangażowaniu finansowym ze strony partnera Kyocera Document Solutions Europe B.V. W ocenie Zarządu Spółki, mając powyższe na uwadze, ryzyko utraty płynności należy ocenić jako umiarkowane.

41 ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy. Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W roku 2017 oraz w roku poprzednim nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze. Grupa monitoruje stan kapitałów. Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.

ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

	stan na 31.12.2017	stan na 31.12.2016
Oprocentowane kredyty i pożyczki	2 218	4 291
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	42 449	41 812
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 824	1 079
Zadłużenie netto	42 843	45 024
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	43 616	42 640
Kapitał i zadłużenie netto	86 459	87 664

42 KLASY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Poniższa tabela przedstawia porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych wszystkich instrumentów finansowych Grupy, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań.

KLASY INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

	stan na 31.12.2017		stan na 31.12.2016	
	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa
AKTYWA FINANSOWE				
Udzielone pożyczki	452	452	476	476
Aktywa dostępne do sprzedaży				
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	73 293	56 778	57 348	56 778
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 824	1 824	1 079	1 079
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE				
Zobowiązania z tytułu kredytów	2 218	2 218	4 291	4 291
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	59 234	40 543	45 054	40 543

Sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ARCUS za rok 2017 zostało zatwierdzone do publikacji oraz podpisane przez Zarząd dnia 27 kwietnia 2018 roku.

Warszawa, 27 kwietnia 2018 roku

.....
Michał Czeredys
Prezes Zarządu

.....
Rafał Czeredys
Członek Zarządu

.....
Katarzyna Balcerowicz
Dyrektor Finansowy
Główny Księgowy